

Till
Kulturnämnden
2013-09-24
Nr 5

Kulturförvaltningen

Tertialrapport Tertial 2 2013

Förslag till beslut

1. att godkänna tertialrapport 2 för 2013 och överlämna rapporten med bilagor till kommunstyrelsen för beslut,
2. att hos kommunstyrelsen begära omslutningsförändringar på 7,9 mnkr
3. att hos kommunstyrelsen begära budgetjustering med 2,7 mnkr avseende sammangående kostnader Kulturhuset Stadsteatern
4. att hos kommunstyrelsen begära en budgetjustering med - 42,9 mnkr avseende kvarvarande budget Kulturhuset.

Berit Svedberg
Kulturdirektör

Johan Westin
Administrativ chef

Sammanfattande analys

Sammanfattande analys

Kulturförvaltningens arbete är inriktat på full måluppfyllelse. Det sker i enlighet med uppgjorda planer och processer såväl internt som i samarbete med det fria kulturlivet och föreningslivet, andra förvaltningar och bolag. I tertialrapporten rapporteras avdelningar och stabers uppföljning av åtaganden i relation till nämndmålen. Kulturhuset ingår i nämndmålen tom sista juni. Rapporten är enligt den nya strukturen med beskrivning och förväntat resultat hämtat från verksamhetsplan 2013 under respektive nämndmål. Kommentarer under respektive mål är bedömningar utifrån perioden.

Andra tertialen i år har inneburit en stor förändring för Kulturförvaltningen. Per den sista juni genomfördes sammangåendet mellan Kulturhuset och Stadsteatern. Under våren har ett intensivt arbete genomförts för att få allt på plats till brytdatumet. Samarbetsavtal har ingåtts mellan bolaget och Kulturförvaltningen gällande bibliotek och administration. Syftet med avtalen är att få en långsiktig relation mellan parterna. Sammangåendeprojektet löper till slutet av 2014. I samband med projektet beräknas Kulturförvaltningens sammangående kostnader till 2,7 mnkr och det är främst inom arkivområdet kostnaderna skapats.

Kulturförvaltningen prognostiserar med ett +/- noll resultat för budgetår 2013 under förutsättning att äskade medel tillförs.

Målområde 1: Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Kulturutövare upplever goda villkor för konstnärlig och kulturell verksamhet i Stockholm

Arbetet genomförs med en medveten strategi kring förvaltningens olika stödformer. Prioriterat är att väga geografisk spridning vid fördelning av stöd och rikta kommunikationsaktiviteter mot stadens kulturutövare. Öppna Hus har etablerats i ytterstaden där kulturaktörer kan få coachning och stöd inför att söka kulturstöd. Inom området kultur i stadsutvecklingen fokuseras dialogen på att skapa gynnsamma förutsättningar för kulturskapare att vara verksamma i områden där staden växer.

Kulturen bidrar till en hållbar miljö och inspirerar till en hållbar livsstil

Förvaltningens miljöarbete fortsätter. Det finns ett stort engagemang i att tänka och agera klimatsmart i vardagen, och varje enhet har utsett ett eller flera miljöombud som hjälper till att hålla frågorna levande och utveckla arbetet på enheterna. Genom sopsortering, genomgång och eventuellt byte av lysrör och lampor, släckningsrutiner, dubbelsidiga utskrifter, minskat användande av engångsmaterial, vaksamhet med pappersförbrukning samt att information och möteshandlingar skickas digitalt bidrar förvaltningen till en total minskad energiförbrukning.

Miljötanket slår igenom vid konserter, uppspel, utställningar och föreställningar där medvetna val görs när det gäller transporter, rekvisita och övrig materiel. Vid festivaler används ISO standarden som lanserades vid OS i London 2012.

Stockholmare och besökare har tillgång till och kan delta på lika villkor i samhällets gemenskap

Arbetet löper planenligt, inga avvikelser rapporteras. En modell för särskilt stöd att söka för föreningar från den nationella minoriteten Sverigefinnar har arbetats fram i samråd med representanter för den finska minoriteten och beslutats av förvaltningens ledningsgrupp. Frågor som berör barn- och unga med funktionsnedsättning kommer att ingå i förvaltningens strategiska barn- och ungdomskulturgrupp.

Den mätning som genomförts med s.k. Mystery Visitors har kommunicerats på olika sätt. Resultaten fungerar som ett underlag för fortsatt utveckling. Varje chef har fått ett pedagogiskt material kring resultaten för att diskutera med medarbetare. Under hösten kommer vi fördjupa de normkritiska aspekterna i bemötandet för att i slutet av året författa våra "bemötandeguiden".

Alla i Stockholm tar del av ett kulturliv som är angeläget och av hög kvalitet

För att stimulera ett mångfacetterat kulturliv gör förvaltningen insatser för att stärka lokala förutsättningar för kulturliv. Växtplats är ett sådant exempel. I Växtplatsområdena Farsta, Bredäng, Skärholmen, Husby och Tensta pågår arbete med att finna metoder för att nå ut till barn och ungdomar som inte deltar i förvaltningens verksamhet idag. För att ge barn och unga ökat inflytande över kulturutbudet har ett första steg tagits vad gäller insamling av kunskap kring ungas kulturpreferenser via enkätstudier i samverkan med Myndigheten för kulturanalys. Ett dialogprojekt med barn/unga i Rinkeby-Kista kring deras erfarenheter och synpunkter på kulturutbudet är igång.

För att alla elever och föräldrar i stadens olika geografiska och olika socioekonomiska områden ska känna till Kulturskolan Stockholm och dess möjligheter arbetar Kulturskolan intensivt med lokal marknadskommunikation, bl. a. genom att aktivt nå ut i skolor och på fritids, bibliotek, föreningar och i samarbete med stadsdelsförvaltningar. I alla enheter bjuder avdelningen in till Öppna Hus och skolföreställningar.

Kulturhuset har under årets sex månader genomfört en mångfacetterad verksamhet både i huset och på hemsidan. Antalet besökare till Kulturhusets hemsida fortsätter att öka, 287 000 besök första halvåret jämfört med 259 000 motsvarande period 2012. Under påsklovet hölls bl a workshop i Rum för Barn och TioTretton i anknytning till Tova Mozards utställning i Galleri 5. "Var dig själv – bli någon annan". Morgondagens konstnärer lyfts fram i utställningsprojektet Konst c/o i Lilla Galleriet. Projektet är ett samarbete med stadens konsthögskolor och under våren är temat Staden som scen. Åtta curatorstuderanter från Curating Arts vid Stockholms universitet har valt att ställa ut tre unga konstnärer från Kungliga Konsthögskolan i Stockholm.

Mot tertialens slut har ca 477 verksamheter i staden konst ur stadens samling. Avdelningen har utfört inventering hos 7 verksamheter under året och på begäran från låntagaren påbörjat inventering i Trafikkontorets lokaler i Tekniska nämndhuset. Under tertial 2 har ca en fjärdedel av alla konstverk på allmän plats kontrollerats och rengjorts. Oroligheterna i ytterområdena under maj och juni påkallade en skadeinventering av konst på allmän plats i områdena samt omhändertagande av konstverk som var placerade i lokaler som vandaliserats. Konsten klarade sig bra och endast några lösa konstverk som fanns i verksamhetslokaler som drabbats av skadegörelse kommer att behöva konservering.

Årets evenemang; Kulturnatten, medborgarskapscermonin, kulturfestivalen och We are Sthlm har genomförts under perioden. Stockholmare och turister i alla åldrar har letat sig ut under evenemangen och tidigare publikrekord har slagits.

I Stockholms stads budget 2013 fick kulturnämnden i uppdrag att under året på försök införa **El Sistema**, ett koncept för kör och orkesterskola från Venezuela, som ett komplement till Kulturskolans verksamhet, för att ge fler barn i socialt utsatta områden möjlighet att växa genom musiken. Den 26 augusti startade El Sistema verksamheten i Slättgårdsskolan och i Bredängsskolan samt närliggande förskolor – med totalt 330 barn!

Eleverna utvecklar kunskaper inom konstnärliga ämnen, som ger glädje i ett livslångt perspektiv

Utifrån elevernas önskemål och förmåga skapar Kulturskolans lärare en lustfylld och rolig undervisning. De ger verktyg för en skapande process och eleverna får i föreställningar, konserter och utställningar möta en publik, vilket förstärker och fördjupar deras upplevelse av att vara en viktig del i ett större sammanhang. Samarbete över ämnesgränserna ökar möjligheten för elever att möta varandra, bl.a. i orkesterverksamheten och dans- och teaterföreställningarna. Den IT-baserade undervisningen ger nya kontaktmöjligheter mellan ungdomar.

I den senaste kundundersökningen som genomfördes i juni 2013 får Kulturskolans lärare mycket goda omdömen och de allra flesta elever tycker det är kul i Kulturskolan samt att de lär sig mycket. Utifrån påståendet *”Det är roligt i Kulturskolan”* angav 97 procent av eleverna som svarade på enkäten att det stämmer mycket bra eller ganska bra. På påståendet *”Jag lär mig mycket”* svarade 92 procent av de svarande att det stämmer mycket bra eller ganska bra.

”Undervisningen är otroligt bra, man lär sig mycket. Men också umgänget, det är bra stämning och vi har kul.” (Danselev, 15 år)

”Det som är bäst är den personliga feedbacken från läraren samt engagemang och uppmuntran. Dessutom är det suveränt att lärarna anordnar spelningar i slutet av terminerna så man får scenvana” (Musikelev, 16 år)

Frågan om elevernas delaktighet hålls igång genom diskussioner och utvecklingsarbete i enheterna. Lärarna för en ständig dialog om vad eleverna vill lära sig, diskuterar förslag till vilka låtar eller pjäser man skall spela.

Stadens kulturinstitutioner väcker intresse och engagemang bland besökare och deltagare både ur ett nationellt och internationellt jämförbart perspektiv.

Kulturhusets publikundersökning 2013 genomfördes under mars – maj. Då det gäller besöksstrukturen har andelen utländska besökare ökat precis som andelen utlandsfödda svenska besökare. Bland utländska besökare kommer flest från Frankrike och Tyskland. Andelen pensionärer och gruppen arbetslösa har ökat medan andelen med eftergymnasial utbildning minskat. Lava och TioTretton, enheterna med de yngsta besökarna och de längsta besöken, ges det högsta betyget av alla enheter gällande helhetsupplevelsen. Lava, TioTretton och Rum för Barn får också högst betyg då det gäller personalens bemötande och servicekänsla

Att hitta nya, spännande former för föreställningar och konserter är utmanande för både medarbetare och elever i Kulturskolan. I slutet av maj/början av juni ägde en Blåsorkesterfestival rum på fem olika ställen i staden: Bredäng, Högdalen, Bromma, Hässelby och Farsta. Den 20 april medverkade 130 musik- och teaterlever under *Kulturnatten*, inför cirka 2 000 besökare. Föreställningen ”Kulturkur” i Konserthuset den 19 maj engagerade 350

medverkande elever som bjöd på en sprakande vårföreställning med swing, pop, rock, orkestrar, dans-, cirkus- och musikalnummer.

Stockholm konst färdigställde sex permanenta integrerade verk och ett tillfälligt konstverk under tertialen. Därutöver har ett nytt konstverk köpts in till stadens konstsamling; *Horoskop*, av Jens Fänge. Enprocentsregeln i Stockholm fyller 50 år i år, och Stockholm konst 5. För att uppmärksamma jubileerna avhölls under T1 ett internationellt symposium om konst i det offentliga rummet. Under T2 följdes seminariet upp med fyra kvällar om offentlig konst för allmänheten.

Liljevalchs utställningar pågår enligt plan. Jens Assurs utställning *Africa is a Great Country* drog nästan tre gånger så mycket publik som beräknat, nämligen 18 494 besökare mot beräknade 5 000 personer. Under perioden fick Liljevalchs också kvitto på höstens satsning på August En djefla utställning som vann ett av museibranschens finaste utmärkelser Årets utställning 2012. I skulpturhallen öppnade den 22 april en fotoutställning med Mats Liliequist om stadens offentliga konst. Sommarens stora utställning ”Home sweet home” fortgår som planerat t o m 15 september liksom planeringen av höstens stora satsning med måleri och skulptur av Lena Cronqvist.

Stockholmarna tolkar och omtolkar sin och stadens historia

Under perioden juni-september har både Stadsmuseet och Medeltidsmuseet haft måndagsöppet, vilket mottagits positivt av framförallt turistande besökare. I juni fick Medeltidsmuseet utmärkelsen Travellers' Choice 2013 som Sveriges sjunde bästa museum och har därmed omnämnts i media ett antal gånger. Bättre skyltning och en särskild monter på Tourist Center på Vasagatan har också bidragit till att besöksiffrorna ökat med 20 % hittills.

Intresset för det lilla rummet, c/o Stadsmuseet, där vem som helst får göra en liten utställning, har vuxit. Allt från skolbarn till professionella konstnärer har under kortare perioder visat sina utställningar där. Förberedelser pågår för den för museerna gemensamma utställningen Skuggsidan – brott och straff i Stockholm, som kommer att öppna i början av 2014.

Stockholmsforskningen har varit värd för det nationella tvärvetenskapliga nätverket Svensk stad, som syftar till utbyte och samarbete mellan universitet och museer med fokus på svenska städer. En konferens och ett seminarium med fokus på forskningsansökningar har anordnats inom ramen för detta, och en hemsida administreras av Stockholmsforskningen.

Arbetet med Slussenombyggnaden går vidare och när schakten för ledningsomläggning på Södermalmstorg har gjorts framkommer en mängd intressanta fornlämningar som berättar om platsens tidiga historia.

De stora ombyggnationerna i Sergelområdet har medfört att konstverket Parabol av Ulric Samuelsson på Sveavägen behövt flyttas några meter eftersom det var platsbyggt ovanpå en elcentral. Bejemarks Nils Ferlin vid Klara kyrka har tagits ned med anledning av ledningsdragning.

Stockholmarnas partner i vardagen för lärande, läsande och reflektion

När människor i rörelse möter bibliotek i rörelse är allt möjligt. Reflektion, i meningen att bidra till fördjupning och sammanhang, är en grundläggande aspekt i bibliotekens verksamhet: dess fysiska och digitala miljöer, utbud samt möten mellan stockholmarna och bibliotekets personal. Detta huvuduppdrag bryts ned i fyra huvudsakliga åtaganden med

tillhörande förväntade resultat (se nämndmål).

Genom bland annat årets ökade öppettider, samt de aktuella ny- och ombyggnationerna, bedrivs idag mer och mer inspirerande, angelägen och tillgänglig verksamhet. Detta gör att Stadsbiblioteket kan sägas vara en partner till stockholmarna i deras vardag. Vidare inspirerar bibliotekens verksamheter stockholmarnas lust och möjlighet till läsande och lärande

Under årets första tertial så har besök och lån legat relativt stabilt, öppethållande ökat något och en rad nya samarbetspartners har involverats. Gällande öppettider har alla bibliotek sedan den 19 augusti öppet minst fyra dagar i veckan varav minst en helgdag. Biblioteken i Kista och Skärholmen började samtidigt ha öppet 362 dagar per år, endast stängt de dagar respektive galleria har stängt.

Målområde 2: Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras

Stockholmare och besökare ska genom vår kommunikation och vårt goda bemötande välja och vilja återkomma till våra kulturverksamheter.

En stor del av förvaltningens kommunikationsarbete består i marknadsföring av program och utbud. Med ett medielandskap i förändring krävs en genomtänkt strategi och god förmåga att prioritera rätt. För varje avdelning och varje projekt/utställning, kursstart etc. tas kommunikationsplaner fram. Ett antal fokusgrupper med olika målgrupper har genomförts.

Ett omfattande arbete för att implementera stadens nya grafiska profil pågår. Sommarens evenemang lyckades på kort tid anpassa de flesta enheter till den nya profilen. Bland annat finns ca 300 skyltar, och en plan för succesivt utbyte ska formuleras. Kulturförvaltningen fick vara med i pilotprojektet som tog fram profilen och fortsatt finns justeringar och delar att fördjupa, bland annat hur profilen används i samband med samarbeten och sponsring.

Samtliga medarbetare i förvaltningen har fått utvecklingstillfällen i bemötande och kommunikation. Det har t.ex. handlat om bemötande ur ett normkritiskt perspektiv. Frågan ger möjlighet att se på det vi gör – utifrån nya perspektiv och är ibland mycket tänkvärdt och ger energi till processen att bli allt mer angelägna för fler.

Stadens införande av ett nytt intranät har inneburit ett stort arbete att gå igenom befintligt material och planering kring hur intranätet ska användas i framtiden.

Kulturförvaltningen uppfattas som en attraktiv arbetsgivare präglad av tydligt ledarskap och med kompetenta motiverade medarbetare.

Kulturförvaltningens avdelningar och staber för ett kontinuerligt samtal om mål och verksamhetsupplägg utifrån Verksamhetsplanen och övriga styrdokument. Genom ett ökat fokus på uppdraget vet medarbetarna vad som förväntas på dem samt att ledare kan ställa tydliga krav. Målet är dels att alla bidrar med goda idéer men även att kunna föra diskussioner så att vi får en gemensam bild av verksamheten.

Projektet Kultur och fritid för alla - rullar på och under våren har 98 utbildningstillfällen genomförts. Samtliga medarbetare i förvaltningen har fått utvecklingstillfällen i bemötande och kommunikation. Följeforskarens rapport har inneburit en del förändringar i planeringsprocesserna som också har förankrats med ESF-rådet. En egen utvärdering av deltagarnas kommentarer efter varje pass genomförs och ett intressant material börjar ta form. Ett processledarmöte planeras i september med avstamp i utvärderingen, liksom Advisory Board. Planering för rekryteringsdelen i chefsutbildningen pågår.

Sjukfrånvaron har under året ökat något framförallt beroende på den korta sjukfrånvaron.

Målområde 3: Stadens verksamheter är kostnadseffektiva

Kulturförvaltningen tillvaratar och utvecklar resurserna för att skapa maximalt värde för medborgarna

Kulturförvaltningens långsiktiga arbete med att leda mot effekter och resultat fortgår. Genom att arbeta med mer resultatbaserade mål har det dagliga arbetet kommit att förändras. Uppföljning och styrning handlar idag mindre om specifika aktiviteter och mer om de resultat som aktiviteterna är avsedda att bidra till. Avdelningarnas olika enheter och dess personal har idag större frihet att själva välja och forma vilka aktiviteter som krävs för att uppnå avdelningens förväntade resultat. På detta sätt kan beslut fattas i närmare dialog med verksamheternas användare och stadens medborgare, något som förhoppningsvis leder till beslut bättre anpassade efter olika målgrupper. Ytterligare ett steg i arbetet inför verksamhetsplanering 2014 är att ta fram relevant redovisning utifrån förväntade effekter.

Kulturförvaltningens staber och avdelningar arbetar fortlöpande med att nå maximal effekt på de medel som används. T.ex. Kulturskolan arbetar med marknadsundersökningar för att få reda på vad de som *inte* går i Kulturskolan vad de skulle vilja ha och göra. Liljevalchs ökar sin resurseffektivitet genom korta omställningsperioder mellan utställningarna och en liten organisation med periodvis anlitande av externa projektledare. Evenemangsavdelningen arbetar intensivt med samarbetspartners och sponsorer och har lyckats öka programutbudet.

Kulturförvaltningen har beviljats 3,5 mnkr av stadens medel för e-tjänster för att utveckla e-tjänster som ska bidra till mer effektiva handlägningsprocesser. Sammanlagt handlar det om tre tjänster.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

● Uppfylls helt

Kommentar

Kulturnämnden bidrar till kommunfullmäktiges måluppfyllelse genom att bedriva ett målmedvetet arbete för att ge alla stockholmare ett rikt, varierat och tillgängligt kulturliv, både i de egna verksamheterna och genom stöd till det fria kulturlivet

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa

● Uppfylls helt

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel upphandlad verksamhet i konkurrens		1,63 %		0 %	36 %	2013
Kommentar Bedöms på årsbasis. Förvaltningen har inte planerat för eller genomfört upphandling av någon verksamhet.						

Nämndmål:

Kulturutövare upplever goda villkor för konstnärlig och kulturell verksamhet i Stockholm

 Uppfylls helt

Beskrivning

Med stöd till konstnärlig och kulturell produktion av hög kvalitet kvalificerar vi stadens konstnärliga värde och stärker dess attraktionskraft. Kulturaktörer väljer att verka i Stockholm med en stark drivkraft att nå publiken/deltagarna. Kulturförvaltningen samverkar med KulturDirekt och andra förvaltningar och bolag. Leder och driver projekt och processer inom stadsutvecklingsområdet i dialog och nätverkande med nyckelpersoner i andra förvaltningar och bolag. Kloka beslut, som bidrar till goda villkor för kultur och konstnärligt skapande fattas i alla berörda förvaltningar och bolag.

Förväntat resultat

Kulturaktörer väljer att verka i Stockholm med en stark drivkraft att nå publiken/deltagarna. Chefer i stadens förvaltningar och bolag upplever att kulturförvaltningens medverkan i stadsutvecklingsområdet bidrar till ett mer hållbart och ”levande” samhälle.

Kommentar

Förvaltningens insatser på området är att stimulera kulturaktörer att vilja verka i Stockholm. Tillgänglighet och kännedom om de olika stödformerna är av betydelse. Arbetet genomförs med en medveten strategi i bedömningarna av ansökningarna. Prioriterat är att väga geografisk spridning vid fördelning av stöd och rikta kommunikationsaktiviteter mot stadens kulturutövare. I Kommunikationsarbetet ingår etablering av Öppna Hus i ytterstaden där kulturaktörer kan få coachning och stöd inför att söka kulturstöd. Arbetet innebär också att föra dialog där kulturaktörerna är, därför finns nu kulturstödet också på Facebook.

Ur konst och kulturskaparnas perspektiv är hela Stockholmsregionen ett viktigt område så även för staden då en regional samverkan kan bidra till att stärka smalare utvecklingsområden inom konsten och de kreativa näringarna. Ett förslag till att formalisera samverkan kring Innovativ Kultur har utarbetats under våren med Stockholms läns landsting och ett flertal kommuner i länet. Samverkande parter tillför potten för utdelningsmedel 1,2 mnkr.

Förvaltningens kompetens efterfrågas mest inom våra två strategiska områden kultur i

stadsutveckling och barn och ungdomskultur. Det är också inom dessa två områden staben är mest aktiv i det utåtriktade arbetet mot andra förvaltningar och bolag. Planen var att under året att ta fram och genomföra en chefsutbildning om stadsutveckling och konstnärliga processer. Detta arbete kräver mer förankringstid än planerat och resultat från Växtplatserna och kommer därför inte att genomföras i år.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande

 Uppfylls helt

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	7 st		7 st	5 st	1600 st	Tertial 2 2013

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar

 Uppfylls helt

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel dubbdäck		20 %		0 %	tas fram av nämnden/styrelsen	2013
 Andel elbilar		0 %		0 %	6 %	2013
Kommentar Kulturförvaltningen har inte planerat något byte av fordon till elbil under 2013.						
 Andel miljöbilar i stadens bilflotta	80 %	80 %	100 %	100 %	100%	Aug 2013
 Andel miljöbränslen i stadens miljöbilar	64,82 %	80,1 %	85 %	85 %	tas fram av nämnden/styrelsen	Halvår 1 2013
 Elanvändning per		25 kwh/kvm		30 kwh/kvm	34 kWh	2013

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
kvadratmeter						

Nämndmål:

Kulturen bidrar till en hållbar miljö och inspirerar till en hållbar livsstil

 Uppfylls helt

Beskrivning

Kulturförvaltningen tar ett lokalt och ett globalt ansvar genom att minska sin negativa miljöpåverkan och öka sin positiva miljöpåverkan. Alla medarbetare vid kulturförvaltningen känner till kulturförvaltningens/stadens miljömål och arbetar för att uppnå dessa. Stockholmare, besökare, elever och medarbetare ska inspireras till en hållbar livsstil genom kulturförvaltningens publika verksamheter. Stadens organisation inspireras av kulturförvaltningens strävan att framstå som en förebild i miljöarbetet.

Kulturförvaltningen arbetar utifrån sin miljöhandlingsplan baserad på de 6 målen i Stockholms miljöprogram 2012 – 2015 där förvaltningen har föreslagit åtaganden och aktiviteter för varje målområde. Till mål nr 1 ”Hållbara resor och transporter” är en resepolicy framtagen som efterfrågas i miljöprogrammet. Kulturförvaltningen har också lagt till ett eget målområde som heter 7. Hållbar publik verksamhet och kommunikation. Där är fokus på att evenemang, utställningar, aktiviteter och möten anordnas med så stor positiv miljöpåverkan och så liten negativ miljöpåverkan som möjligt och att på olika sätt kommunicera miljö och hållbarhet i den publika kulturverksamheten med målet att inspirera medborgarna till en hållbar livsstil.

I ”Grön IT-strategi för Stockholms stad” finns verktyg för en hållbar kommunikation som förvaltningen använder.

Primärt fokus för förvaltningens miljöarbete är den miljömässiga dimensionen av hållbarhetsbegreppet i enlighet med stadens miljöprogram.

Förväntat resultat

Kulturförvaltningens miljöhandlingsplan omsätts i verksamheterna genom kulturförvaltningens miljöorganisation som består av miljöombud på varje enhet, avdelningsombud på varje avdelning och en miljöstrateg som arbetar tillsammans med ledningsgrupp och enhetschefer.

Alla enheter gör en årlig miljörund med enhetschef och miljöombud som protokollförs och följs upp i ILS.

Kulturförvaltningen minskar genom energieffektiviseringar energianvändningen i den egna verksamheten i samarbete med hyresvärdarna.

Kommentar

Förvaltningens miljöarbete fortsätter. Det finns ett stort engagemang i att tänka och agera klimatsmart i vardagen, och varje enhet har utsett ett eller flera miljöombud som hjälper till

att hålla frågorna levande och utveckla arbetet i enheterna. Genom sopsortering, genomgång och eventuellt byte av lysrör och lampor, släckningsrutiner, dubbelsidiga utskrifter, minskat användande av engångsmaterial, vaksamhet med pappersförbrukning samt att information och möteshandlingar skickas digitalt bidrar förvaltningen till en total minskad energiförbrukning.

Miljötanket slår också igenom vid konserter, uppspel, utställningar och föreställningar där medvetna val görs när det gäller transporter, rekvisita och övrig materiel. Under vårterminens planeringsvecka ägde till exempel ett seminarium rum med Kulturförvaltningens miljösamordnare i enheten Farsta/Vantör/Älvsjö. Samtalet kom att handla om kulturens specifika möjligheter i arbetet för ett hållbart samhälle.

ISO standarden, gällande festivaler, lanserades vid OS i London 2012. En handbok kom ut i januari i år och har börjat användas. Under årets festivalvecka har en rad samarbeten, som initierades tidigare år, fortsatt och ett antal har tillkommit i vår strävan att arbeta med miljö och hållbarhet. Nytt för i år är vårt samarbete med **Pantamera** (Returpack) och Arbetsförmedlingen Kultur samt Stadsmissionen. Samarbetet gick ut på att Kulturfestivalen var arena för insamling av returburkar och flaskor i form av tre artister (via AF Kultur) som spelade gatuteater mot att vår publik pantade burkar och flaskor. Värdet av det insamlade materialet gick till Stadsmissionens hemlösa barn och ungdomar i Stockholm.

Liljevalchs har i samarbete med ett fastighetsbolag tagit fram en metod för att mäta och visa Liljevalchs byggnads miljöpåverkan. Dels visas det i en Ipad som står synlig för personalen och dels kommer kvartalsrapporter där förbrukningen kan följas och ges en objektiv jämförelsenivå för framtida arbete och åtgärder.

I dag är det inte ett formellt villkor för sökande att redovisa miljöfokus när man söker kulturstöd. Staben kan därför konstatera att det är svårt att få insikt i kulturaktörernas miljömedvetenhet för att kunna påverka i större omfattning. Stabens arbete fortgår dock enligt plan vad gäller att genomföra aktiviteter för att öka miljömedvetenheten och på så sätt bidra till en ökad medvetenhet i en liten skala.

Positivt är att de gröna kulturvärdena allt oftare lyfts fram och uppmärksammas. Stadsmuseets projekt kring det gröna kulturarvet med fokus på parkens och sociala och ideologiska arv har bidragit till en fördjupad kunskap och bättre verktyg för kulturhistoriska bedömningar. Museet har medverkat i referensgruppen för Den gröna promenadstaden och därigenom haft möjlighet att påverka så att kulturhistoriska värden och inte minst fornlämningarnas betydelse tydliggörs. I den kommande uppdateringen av Stockholms byggnadsordning kommer större fokus på det gröna kulturarvet att läggas. Museet har även bidragit med kunskap i diskussionerna om nya naturreservat.

Under årets första två tertialer har arbetet bland annat resulterat i att energironder genomförts inom Stockholms Stadsbiblioteket och att energiåtgång minskat genom att timers till belysning installerats och att det vid ombyggnation har installerats nya typer av LED-belysning. Merkostnaden för denna LED-belysning beräknas vara insparad efter två års drift och miljöaspekter är en viktig del av samtliga om- och nybyggnationer. Miljövänliga alternativ prioriteras och möbler återanvänd eller flyttas till nybyggda bibliotek. Parallellt görs det vid samtliga bibliotek ständigt mindre justeringar för att minska SSB:s negativa miljöpåverkan, exempelvis genom att byta till miljövänligare papperskvalitet på de 50 000 meter låne- och återlämningskvitton som årligen går åt.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel miljöombud per enhet				100 %		2013
 Andelen verksamhet slokaler som sopsorterar i fler fraktioner än hushållssopor, papper och kartong		39 %		50 %		2013
 Pappersförbrukning		0 %		-5 %		2013

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Energieffektiviseringar	2013-01-01	2013-12-31	
 Miljörund	2013-01-01	2013-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Stockholmarna är nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm

 Uppfylls helt

Kommentar

Kulturförvaltningen bidrar i hög grad till uppfyllelse av målet genom att KF-aktiviteter och nämndmål samt indikatorer kopplade till målet bedöms genomföras och komma att uppnås under året.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Det fria kulturlivets intäkter exkl. offentliga bidrag		42 %		40 %	tas fram av nämnden	2013
 Stockholmarna nöjdhetsindex med Stockholms kulturliv	79 %	84 %		87 %	87%	2013

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Ungdomars nöjdhet med möjligheterna till eget utövande av kulturaktiviteter		39		50	50%	2013

Nämndmål:

Stockholmare och besökare har tillgång till och kan delta på lika villkor i samhällets gemenskap

 Uppfylls helt

Beskrivning

Kulturförvaltningen ansluter sig till följande delmål enligt Kommunfullmäktiges "Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning".

Förväntat resultat

Kulturförvaltningen har fastställt ett antal aktiviteter under respektive delmål enligt ovan.

Kommentar

Arbetet löper planenligt, inga avvikelser rapporteras. En modell för särskilt stöd att söka för föreningar från den nationella minoriteten Sverigefinnar har arbetats fram i samråd med representanter för den finska minoriteten och beslutats av förvaltningens ledningsgrupp. Frågor som berör barn- och unga med funktionsnedsättning kommer att ingå i den strategiska barn- och ungdomskulturgrupp som Kulturstrategiska staben har bjudit in alla avdelningar i förvaltningen att delta i.

Den mätning som genomförts med s.k. Mystery Visitors har kommunicerats på olika sätt. Resultaten fungerar som ett underlag för fortsatt utveckling. Varje chef har fått ett pedagogiskt material kring resultaten för att diskutera med medarbetare. Under hösten kommer vi fördjupa de normkritiska aspekterna i bemötandet för att i slutet av året författa våra "bemötandeguiden".

Kulturskolan bemöter alla elever på lika villkor och försöker hela tiden göra det möjligt för alla som vill att delta i verksamheten. Kulturskolan försöker se möjligheter för alla elever att delta genom att finna adekvata grupper och arbete pågår i flera enheter för att undanröja hinder vad gäller lokaler. Tillgänglighetsfrågorna diskuteras även återkommande på APT och i pedagogiska forum. På Resurscentret finns möjlighet för elever med grava funktionsnedsättningar att delta i kulturskoleverksamhet men fler och fler av Kulturskolans lärare tar emot elever med olika typer av funktionsnedsättningar i sina grupper ute i de olika enheterna.

Utifrån delmålen bedrivs ett aktivt tillgänglighetsarbete, såväl i det fysiska som i det digitala

biblioteket. Under 2013 renoveras och moderniseras ett antal bibliotek samt två nya byggs i Stadsmuseet och Hässelby. Tillgänglighetsaspekterna är centrala i alla dessa byggen. Bland annat som följd av tillgänglighetsaspekter har Kulturnämnden beslutat att flytta Gamla stans bibliotek till betydligt mer tillgänglighetsanpassade lokaler i Stadsmuseet.

Nämndmål:

Alla i Stockholm tar del av ett kulturliv som är angeläget och av hög kvalitet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Tolkningen av kulturbegreppet har hundratals definitioner. Det visar att det finns många ingångar till ett kulturliv som i Stockholm ska upplevas kvalitativt och angeläget. Den yttersta konstnärliga kvaliteten ska göras tillgänglig i olika former och på många språk. Medborgarens önskan om att utveckla egna färdigheter i konstnärligt skapande ska stöttas på ett kvalitativt sätt och med moderna verktyg.

Människors berättelser och Stockholms historia tolkas och upplevs på många sätt i förvaltningens verksamheter. Barn och ungas rätt att skapa och påverka konsten och kulturlivet ska värderas högt. Deras frågor och åsikter ska tas till vara i det Stockholm som växer fram. Medborgarna ska uppleva att det är möjligt att vara mer delaktiga i Stockholms kulturliv. Framför allt ska kulturen nå fler. Utvecklingen av medierna innebär en stor möjlighet att sprida angelägen och kvalitativ kultur till fler. Denna möjlighet ska prioriteras i förvaltningens utveckling.

Viktiga och utmanande frågeställningar om samhället med dess människor, ambitioner och värderingar ska resas inom konstarterna. Nya platser och stadsliv ska präglas av kultur från flera delar av världen. Utvecklingen av yttrandefriheten som grund för ett fritt Stockholm (samhälle) ska uppmuntras. Tron på att kulturen är en fri kraft som formar vårt demokratiska samhälle präglar förvaltningens verksamheter som proaktivt låter medborgaren och konstnären gestalta denna syn.

Förväntat resultat

Barn och unga väljer själva att vara aktiva i kulturen både vad gäller att uppleva och att skapa.

Fler unga ska besöka Kulturhuset, både i egenskap av arrangörer, kreatörer, workshopdeltagare och som publik på arrangemang, utställningar och bibliotek. De ska få inspiration, lära sig nya saker, gestalta sina tankar, utvecklas som arrangörer och känna sig välkomna att bidra till och delta i kulturen på samma villkor som vuxna besökare och artister. Verksamheterna har fler aktiva och nöjda besökare och hög konstnärlig kvalitet.

Programverksamheten skall väcka tankar, skapa frågeställningar, underhålla och därigenom berika besökaren på många olika plan. Under 2013 kommer Kulturhusets bibliotek, TioTretton att fortsätta utvärderas, utvecklas och hitta sin form och verksamheten förväntas få ett ökande antal besökare. Kulturhusets ambition är att minst 50 procent av besökarna till Rum för Barn ska bo utanför innerstaden och För TioTretton ska minst 50 procent av de bokade besöken bestå av förstagångsbesökare. Kulturhuset förväntar sig att utställningarna ger besökarna tillfälle till både inspiration och reflektion som i sin tur ska ge ökad möjlighet att förstå och reflektera över den egna tillvaron. Samarbetena ska bidra till flera arrangemang,

program och utställningar. Kulturhusets fem profilerade bibliotek upplevs som angelägna, samtida och oväntade med fler antal besökare och utlån.

Den konstnärliga kvalitén utvecklas. Kulturaktörerna blir mer profilerade och har en hög grad av lyhörddhet för samtiden (publiken och samhällsutvecklingen). Kunskapen om kulturutbudet i Stockholm ökar och att besökarna tar steget och besöker ställen de inte varit på förut.

Konst ur stadens konstsamling berikar stockholmare samt stadens anställda och besökare i verksamhetslokaler och på arbetsplatser. Konstverken och dess konstnärliga uttryck bevaras för framtiden och för framtida användning. Kunskapen om stadens konst ökar internt och externt.

Stockholms Kulturfestival ska vara en generös, kulturell, lättillgänglig och attraktiv kulturfest som lockar till sig stockholmare och turister i olika generationer. Festivalen ska innehålla alla genrer - högt och lågt, brett och exklusivt, svenskt och internationellt. Stockholms Kulturfestival ska vara branschledande och i ständig utveckling. Kulturfestivalen är ett viktigt led i arbetet för ett Stockholm i världsklass. Alla regionens ungdomar känner till att Stockholms ungdomsfestival utvecklats och de unga upplever att de själva kan ta del av festivalen och bli en del av festivalen. Samordna och genomföra Kulturnatt Stockholm 2013.

Kommentar

Ett kulturliv som speglar Stockholms mångfald hänger starkt ihop med åtagandet "det finns ett kulturliv för mig" men här är fokus på målgruppen kulturaktörerna. För att stimulera ett mångfacetterat kulturliv gör förvaltningen insatser för att stärka lokala förutsättningar för kulturliv. Växtplats är ett sådant. Där utvecklas processen och flera lokala projektaktiviteter är igång. Växtplatsprocessen har också resulterat i att handlingsplaner (främst Tensta) håller på att skapas och att fastare organisationsstrukturer på Växtplatserna tar form, tex Husby kulturkvarter..

För att alla elever och föräldrar i stadens olika geografiska och olika socioekonomiska områden ska känna till Kulturskolan Stockholm och dess möjligheter arbetar vi intensivt med lokal marknadskommunikation, bl. a. genom att aktivt nå ut i skolor och på fritids, bibliotek, föreningar och i samarbete med stadsdelsförvaltningar. I alla enheter bjuder vi in till Öppna Hus och skolföreställningar. Ungdomar har i samarbete med evenemangsavdelningen intervjuats från stadens ytterområden i små grupper om deras kännedom om Kulturskolan. Genom EU-projektet *Kultur och fritid för alla* har ungdomar intervjuats på plats i Husby då också många intressanta synpunkter kom fram. Arbetet med fokusgrupper i framför allt Husby beräknas fortsätta under hösten.

I Växtplatsområdena Farsta, Bredäng, Skärholmen, Husby och Tensta pågår arbete med att finna metoder för att nå ut till barn och ungdomar som inte deltar i Kulturskolans verksamhet idag. Växtplats Farsta deltog under Farstadagarna 17-18 maj med ett tält på Storforsplan. Många nya kontakter knöts, en enkät genomfördes och ca 30 bra idéer från medborgarna kom fram vid det öppna samtalscaféet kring kulturfrågor och kulturönskemål. Strax innan sommaren genomfördes en medborgardialog med ungdomar.

För att ge barn och unga ökat inflytande över kulturutbudet har ett första steg tagits vad gäller

insamling av kunskap kring ungas kulturpreferenser via enkätstudier i samverkan med Myndigheten för kulturanalys. Ett dialogprojekt med barn/unga i Rinkeby-Kista kring deras erfarenheter och synpunkter på kulturutbudet är igång. Nätverket med lokala coacher för kulturstöd för unga utvecklas med ambitionen att få in fler kvinnliga coacher för en bättre könsfördelning. Särskilt för 2013 har två tematiska stödinsatser för barn- och ungdomskultur utlysts under våren. Sökintresset är stort särskilt vad gäller samverkan barn/unga och professionella kulturaktörer.

Brutalismen - annorlunda guidning av Kulturhuset med skådespelaren Robert Fux och i samarrangemang med Arkitekturmuseet (inom ramen för Nairobi-Stockholm). Robert Fux undersökte Kulturhuset i relation till brutalismen, en kontroversiell stilriktning med ursprung i femtiotalet som präglas av byggnader uppförda i rå betong. Turen gick från källare till tak i Kulturhuset via undangömda skrymslen och vrår.

Kulturhuset var värd för den sjuttonde upplagan av succén med improviserad schlagerfestival där publiken bestämmer vad som framförs och röstar fram en värdig vinnare. Två föreställningar lockade över 800 personer.

Under påsklovet hölls workshop i Rum för Barn och TioTretton i anknytning till Tova Mozards utställning i Galleri 5. "Var dig själv – bli någon annan" under tre dagar i Studio 3. Besökaren bjöds in att först titta på utställningen för att få inspiration sedan komma till Studio 3 för att skissa. Ett kreativt och givande projekt som Kulturhuset kommer att jobba vidare med under året. Cirka 400 besökare.

Kulturhuset fortsätter även under 2013 att utveckla konstpedagogiska perspektiv och arbetssätt. Rum för Barn kan erbjuda familjer som besöker deras verksamhet en möjlighet att få kontinuerliga visningar av någon aktuell utställning. Programverksamheten hos TioTretton utvecklas för att hitta intressanta teman som binder samman utställningarnas innehåll med verksamhet och inriktning.

Morgondagens konstnärer lyfts fram i utställningsprojektet Konst c/o i Lilla Galleriet. Projektet är ett samarbete med stadens konsthögskolor och under våren är temat Staden som scen. Åtta curatorstudenter från Curating Arts vid Stockholms universitet har valt att ställa ut tre unga konstnärer från Kungliga Konsthögskolan i Stockholm.

I juni tog Metaforbrottare över Lava rummet. Metaforbrottning är en ny konstform som blandar spoken-word med frijazz och wrestling. En workshopshelg samt en öppen Metaforbrottningsgala arrangerades på Lava i samarbete med Malmöbaserade Dunkelbyrån. Tensta konsthall ställer under sommaren ut från sina konstkolon och ordnar workshops på Lava.

Antalet besökare till Kulturhusets hemsida fortsätter att öka, 287 000 besök första halvåret jämfört med 259 000 motsvarande period 2012.

Mot tertiälens slut har ca 477 verksamheter i staden konst ur stadens samling. Det utdragna arbetet med att förnya avtal med låntagarna har fortsatt men fortfarande har 25 av låntagande verksamheterna inte undertecknat avtal. Avdelningen har utfört inventering hos 7 verksamheter under året och på begäran från låntagaren påbörjat inventering i Trafikkontorets lokaler i Tekniska nämndhuset. Moderna museet, Ystads konstmuseum, Sven-Harrys konstgalleri, Vingåkers kommun, Mjellby konsthall, Tensta konsthall, Kulturhuset och Nationalmuseet i Oslo har lånat verk ur konstsamlingen till utställningar. Under tertiäl 2 har

ca en fjärdedel av alla konstverk på allmän plats kontrollerats och rengjorts. Större restaureringar av konst på allmän plats pågår av Orfeusgruppen på Hötorget och på Sergelgatan har texten intill skulpturen Sergelminnet förnyats och fästs med säkrare teknik.

Oroligheterna i ytterområdena under maj och juni påkallade en skadeinventering av konst på allmän plats i områdena samt omhändertagande av konstverk som var placerade i lokaler som vandaliserats. Konsten klarade sig bra och endast några lösa konstverk som fanns i verksamhetslokaler som drabbats av skadegörelse kommer att behöva konservering.

Årets första evenemang "Kulturnatten" genomfördes för fjärde året den 20 april. Stockholmare och turister i alla åldrar, letade sig ut under kulturnatten. Natten blev en publiksuccé med ca. 120 000 besök på 95 platser i Stockholm. Förra året var siffran 95 000 och året innan drygt 60 000 besök. Med över 350 programpunkter speglar programmet bredden av Stockholms kulturliv. Allt med fri entré! Bland nyheterna 2013 fanns Biologiska museet, HL Gallery, Olympiateatern, Hallongrottan och Stockholm Tourist Center.

I år var antalet nya medborgare som bjöds in till ceremonin i Stadshuset den 6 juni över 4 000 personer. Medborgarskapsceremonin 2013 lockade 1 175 nya medborgare med familjer. Under ceremonin delades även stadens integrationspris – Nelson Mandelapriset. I år gick det till Meri Helena Forsberg priset för sitt målmedvetna arbete med att öka utrikes födda kvinnors delaktighet i samhället. Hon är ordförande i Riksförbundet internationella föreningar för invandrarkvinnor, RIFFI.

Publikrekord med god marginal blev det när stockholmare och tillresta fyllde Stockholms centrala torg och parker mellan 13–18 augusti, 550 000 besök under de sex festivaldagarna gjorde 2013 års upplaga av Stockholms Kulturfestival och Europas största ungdomsfestival We Are Sthlm till en publiksuccé.

Gustav Adolfs torg fylldes till bredden och slutade aldrig dansa under helkvällar med klubb på torget och konserter på största scenen med The Pointer Sisters, Mando Diao och en hyllningskonsert till The Velvet Underground med Nina Persson, Ebbot Lundberg och Magnus Carlson. Festivalen lyckades presentera det etablerade och det nya, okända och internationella och på så vis lyfta fram den mångfald av kultur som finns i Stockholm. En festival för både stockholmare och turister i olika generationer.

Årets We Are Sthlm (fd Ung08-festivalen) i Kungsträdgården lockade återigen till ca 175 000 besök av festivalsugna ungdomar från hela Stockholm. Namnbytet tillsammans med årets stjärnspäckade artistuppbåd resulterade i stort medialt genomslag och stämningen på plats i Kungsträdgården var väldigt varm och det syntes fler besökare än tidigare som inte var tonåringar, vilket bidrog till en bra stämning.

El Sistema

I Stockholms stads budget 2013 fick kulturnämnden i uppdrag att under året på försök införa **El Sistema**, ett koncept för kör och orkesterskola från Venezuela, som ett komplement till Kulturskolans verksamhet, för att ge fler barn i socialt utsatta områden möjlighet att växa genom musiken. El Sistema bygger på visionen om musikens förmåga att få människor att växa i ett socialt sammanhang och visar på möjligheten och potentialen i att använda musik som verktyg för social, kulturell och mänsklig utveckling, stärka gemenskapen, barnens och ungdomarnas självkänsla och identitet. Barnen ska vara medskapare. El Sistema skall ge familjer i socioekonomiskt svaga grupper, möjlighet att delta och vara en aktiv och attraktiv

del i kulturlivet så att barn och unga får tillgång till nya förebilder och blir bekanta med ett professionellt kulturliv. El Sistema skall, som i Venezuela, bidra till att göra samhället mera socialt hållbart, stärka demokratiutvecklingen och öka integrationen.

Höstterminen 2013 prioriteras stadsdelarna tillika växtplatserna Husby och Bredäng/Skärholmen. Den 26 augusti startade El Sistema verksamheten i Slättgårdsskolan och i Bredängsskolan samt närliggande förskolor – med totalt 330 barn! Den första El Sistematräffen var välbesökt – totalt 150 personer; 60 i Slättgårdsskolan och 90 i Bredängsskolan. Samarbete pågår för fullt med *Berwaldhallen/Sveriges Radios symfoniorkester* och *Radiokören* som samverkande professionell part från musikalivet. Den 18 september blir det Kick Off i Berwaldhallen. Då bussas samtliga barn in till Berwaldhallen för att få träffa orkestern och kören; lyssna, sjunga och samskapa!

Även med KMH, *Kungliga Musikhögskolan*, samt med SMI, *Stockholms Musikpedagogiska Institut*, planeras samarbete på flera sätt. Ett nära erfarenhetsutbyte äger rum med de övriga storstädernas El Sistemaverksamheter; i Göteborg och i Malmö, samt även med El Sistema Södertälje, som startade hösten 2012.

Nämndmål:

Eleverna utvecklar kunskaper inom konstnärliga ämnen, som ger glädje i ett livslångt perspektiv

● Uppfylls helt

Beskrivning

Kulturskolans utbud är en blandning av tradition och förnyelse inom de estetiska uttryckssätten och innebär en möjlighet för eleverna att utveckla sin skapande förmåga i möte med andra. Utbudet förändras och aktualiseras utifrån de önskemål som kommer fram i dialogen med målgruppen. Det finns förutsättningar inom respektive ämne att arbeta med fördjupning. Deltagande i kulturskoleverksamhet bidrar till utveckling av såväl konstnärliga som sociala förmågor i ett livslångt perspektiv.

Förväntat resultat

Eleverna tillägnar sig kunskap och förmåga att skapa inom konstnärliga ämnen. De är nöjda med undervisningen, känner sig inspirerade och har roligt. Eleverna känner sig sedda och uppskattade för den de är. De ges förutsättningar att självständigt utöva kultur. Eleverna tycker att lärarna lyssnar och att de kan påverka undervisningen.

Kommentar

Utifrån elevernas önskemål och förmåga skapar Kulturskolans lärare en lustfylld och rolig undervisning. De ger verktyg för en skapande process och eleverna får i föreställningar, konserter och utställningar möta en publik, vilket förstärker och fördjupar deras upplevelse av att vara en viktig del i ett större sammanhang.

Samarbete över ämnesgränserna ökar möjligheten för elever att möta varandra, bl.a. i orkesterverksamheten och dans- och teaterföreställningarna. Den IT-baserade undervisningen ger nya kontaktmöjligheter mellan ungdomar. Kulturskoleämnena ger många

utvecklingsmöjligheter för de elever i behov av särskilt stöd som går på Resurscentret. Många längtar hela veckan efter att få komma tillbaka!

I den senaste kundundersökningen som genomfördes i juni 2013 får Kulturskolans lärare mycket goda omdömen och de allra flesta elever tycker det är kul i Kulturskolan samt att de lär sig mycket.

Utifrån påståendet *"Det är roligt i Kulturskolan"* angav 97 procent av eleverna som svarade på enkäten att det stämmer mycket bra eller ganska bra. På påståendet *"Jag lär mig mycket"* svarade 92 procent av de svarande att det stämmer mycket bra eller ganska bra.

Här är några citat från frisvaren i kundundersökningen som speglar detta:

"Undervisningen är otroligt bra, man lär sig mycket. Men också umgänget, det är bra stämning och vi har kul." (Danselev, 15 år)

"Jag har en bra lärare och jag får använda fantasin." (Bild-och formelev, 9 år)

"Jag kan spela teater och utvecklas i det jag gör. Jag får bra självförtroende. Det är jättekul!" (Teaterelev, 10 år)

"Det som är bäst är den personliga feedbacken från läraren samt engagemang och uppmuntran. Dessutom är det suveränt att lärarna anordnar spelningar i slutet av terminerna så man får scenvana" (Musikelev, 16 år)

"Det bästa med Kulturskolan för mig är att jag kan lära mig nya saker som jag har nytta av hela livet. Generellt tror jag att en av de bästa sakerna med Kulturskolan är att den ger unga människor som mig möjligheten att utvecklas som människor genom att vi får lära oss ta del av och delta aktivt i ett levande och ständigt utvecklande kulturliv som berikar livet och gör vår existens på jorden meningsfull." (Musikelev, 19 år)

Frågan om elevernas delaktighet hålls igång genom diskussioner och utvecklingsarbete i enheterna. Lärarna för en ständig dialog om vad eleverna vill lära sig, diskuterar förslag till vilka låtar eller pjäser man skall spela.

I en av enheterna är eleverna delaktiga i ljus- och ljudsättning av föreställningar och ges insyn i hela den tekniska processen. För de äldre teatereleverna har kostymer utformats utifrån deras rolltolkningar. I en annan enhet har man en gemensam strategi för att fånga upp elevernas förväntningar inför det kommande läsåret. Man har även beslutat att använda en gemensam utvärderingsenkät i samband med terminssluten. I ytterligare en enhet använder man sig av digitala berättelser där barn och ungdomar får ge sin syn på Kulturskolans verksamhet.

I kundundersökningen frågade vi hur väl påståendet *"Min lärare bryr sig om vad jag tycker"* stämmer med elevernas uppfattning. 88 procent av eleverna som svarade på enkäten angav att det stämmer mycket bra eller ganska bra. Även om de allra flesta elever tycker att läraren lyssnar på dem så är det ändå 12 procent av de svaranden som inte instämmer i påståendet. Här finns helt klart ett utvecklingsområde för Kulturskolan att arbeta vidare med.

Några citat från frisvaren i kundundersökningen som visar på elever som tycker att lärarna lyssnar:

"Man känner sig trygg i gruppen och sedd av läraren och man får säga vad man tycker." (Teaterelev, 12 år)

"Dom i gruppen är snälla och jag respekteras. Även om man inte riktigt gör som det är tänkt blir det ändå bra." (Bild – och formelev, 7 år)

"Läraren är uppmärksam och bryr sig om vad alla säger" (Teaterelev, 10 år)

Nämndmål:

Stadens kulturinstitutioner väcker intresse och engagemang bland besökare och deltagare både ur ett nationellt och internationellt jämförbart perspektiv.

● Uppfylls helt

Beskrivning

Stockholmarna upplever stadens konstnärliga och kulturella verksamheter som angelägna, av hög kvalitet och tillgängliga. Alla kulturförvaltningens institutioner – Kulturhuset, Stadsmuseet och Medeltidsmuseet, Liljevalchs konsthall, Stadsbiblioteket – ska ge kulturell stimulans för en bred målgrupp av stockholmare och gästande besökare med olika smakinriktningar. Institutionerna ska bidra till ett Stockholm i världsklass genom att erbjuda ett rikt kulturliv med både bredd och spets. Kulturskolans verksamhet som finns i hela Stockholm förstärker bilden av den attraktiva huvudstaden genom utåtriktade aktiviteter i lokal, nationell och internationell samverkan. Stockholmarna upplever ett gott bemötande, bra service, delaktighet och dialog.

Kvalitets- och utbudsmässigt ska institutionerna ligga i topp jämfört med annan kulturverksamhet, både nationellt och internationellt. Institutionernas personal ska vara internationellt orienterade med avseende på språkkunskaper och bemötande.

Förväntat resultat

Mer konst i stadens offentliga rum, utomhus och inomhus. En utställning med tillhörande seminarier som belyser stadens konst ur ett regionalt, nationellt och internationellt perspektiv. Stockholms stads beställare liksom internationella och lokala utövare inom den offentliga konstens fält får större kunskap om verksamhetsområdet. Internationellt verkamma aktörer inom offentlig konst får kunskap om Stockholms stads 1%-regel. Fler besökare till sommarutställningen på Liljevalchs.

Förstärkning av Kulturhusets roll som en öppen mötesplats och ett självklart centrum för samtida kultur.

Förvaltningen når framgång genom samverkan. Satsningarna på Växtplats-stadsdelarna bidrar till att nå fler och göra kulturen synlig. Avdelningar och ledning använder sig av KSS's underlag, kompetens och resurser i sin verksamhet och inför beslut

Allt fler stockholmare och besökare i alla åldrar möter Kulturskolans elever vid såväl stora som små evenemang. Antalet stockholmare som känner till Kulturskolans verksamhet ökar.

Verksamheterna är synliga i sociala kanaler och i medier.

Kommentar

Kulturhusets publikundersökning 2013 genomfördes under mars – maj. Då det gäller besöksstrukturen har andelen utländska besökare ökat precis som andelen utlandsfödda svenska besökare. Bland utländska besökare kommer flest från Frankrike och Tyskland. Andelen pensionärer och gruppen arbetslösa har ökat medan andelen med eftergymnasial utbildning minskat. Lava och TioTretton, enheterna med de yngsta besökarna och de längsta besöken, ges det högsta betyget av alla enheter gällande helhetsupplevelsen. Lava, TioTretton och Rum för Barn får också högst betyg då det gäller personalens bemötande och servicekänsla. TioTretton, som är Kulturhusets nyaste enhet, ges höga betyg i samtliga delar av verksamheten och inte minst då det gäller lokaler och miljö. I likhet med tidigare års publikundersökningar får Rum för Barn särskilt höga betyg då det gäller värdeomdömen som intressant, inspirerande, tillgänglig och hög kvalitet.

Sex permanenta integrerade verk och ett tillfälligt konstverk har färdigställts under tertialen. Därtill uteblev av misstag två helhetsintegrerade verk under föregående tertial, vilka därför i stället redovisas här. **Akallaskolan**; Monica Höll, entrémarkör utomhus, Pontus Lindvall, installation, inomhus. **Kristinebergs slottspark**: Front, funktionella entrélyktor för tre parkentréer, Ebba Matz, tre skulpturala paviljonger i patinerad brons och betong. **Hjorthagens IP**: Skulptur av Elle Klarskov-Jørgensen. **Engelbrektsskolan**: Mako Ishizuka, relationellt konstverk, installation inomhus. Det tillfälliga verket är: Tillfällig konst Odenplan i samarbete med Förorten i Centrum och Trafikverket Projekt Citybanan. Barn från åk 7 i Rinkebyskolan och Vasa Real har träffats under våren, målat tillsammans och skapat en bild som de tillsammans har utfört på byggplanket runt Citybanans arbetsplats på Odenplan. Verket tas ned när planket tas bort. Därutöver har ett nytt konstverk köpts in till stadens konstsamling; *Horoskop*, av Jens Fänge.

Enprocentsregeln i Stockholm fyller 50 år i år, och Stockholm konst 5. För att uppmärksamma jubileerna avhölls under T1 ett internationellt symposium om konst i det offentliga rummet. Under T2 följdes seminariet upp med fyra kvällar om offentlig konst för allmänheten enligt följer: *7 maj: Konststafett*. Fyra konstvetare gav forskningsperspektiv på den offentliga konsten och förutsättningarna för tillkomsten av den under fyra epoker. *14 maj: Möt konstbyråkraterna!* Stockholm konsts chef och controller/projektsamordnare presenterade arbetet för och med stockholmarnas nya offentliga konst. *21 maj: Konstnärerna berättar*. Inbjudna konstnärer själva och ytterligare en person i respektive projekt delgav sina erfarenheter av fyra nyligen avslutade konstnärliga gestaltningar: Stockholm konst projekt i praktiken. *27 maj: Visning av konst & arkitektur i den nya stadsdelen Annedal*.

Att hitta nya, spännande former för föreställningar och konserter är utmanande för både medarbetare och elever i Kulturskolan. I slutet av maj/början av juni ägde en Blåsorkesterfestival rum på fem olika ställen i staden: Bredäng, Högdalen, Bromma, Hässelby och Farsta. Den 20 april medverkade 130 musik- och teaterlever under *Kulturnatten*, inför cirka 2000 besökare, på Medborgarplatsen. Evenemanget uppmärksammades mycket på Twitter och Facebook. Föreställningen ”Kulturkur” i Konserthuset den 19 maj engagerade 350 medverkande elever som bjöd på en sprakande vårföreställning med swing, pop, rock, orkestrar, dans-, cirkus- och musikalnummer.

Nämndmål:

Stockholmarna tolkar och omtolkar sin och stadens historia

● Uppfylls helt

Beskrivning

En stad består av många historier. Staden och människorna i den är ett resultat av den utveckling som varit, men Stockholmarna är även med och påverkar situationen i nuet och har förväntningar på framtiden. Tolkningen och upplevelsen av historien är inte statisk utan förändras över tid och utifrån perspektiv. Skiftande villkor i nuet påverkar både synen på det förflutna och på framtiden. Historien har en stor betydelse för identitetsbildningen och för den ideologiska, politiska och moraliska orienteringen i samhället. Historia som minne handlar inte bara om tid utan också om platser som Stockholm.

Avdelningens uppgift är att belysa historien och samtiden men historien är alltid ett resultat av selektiva urvalsprocesser. För att kunna minnas något måste vi alltid välja bort något annat. En viktig uppgift är att kunna göra ett urval av vad som ska bevaras för framtiden.

Förväntat resultat

Stadsmuseets, Medeltidsmuseets och Stockholmsforskningens expertkunskap inom byggnadshistoriska och arkeologiska frågor efterfrågas både inom och utom stadens organisation. Avdelningens remissvar, rådgivning och antikvariska medverkan rörande kulturmiljöer beaktas i planering, byggande och underhåll. Samarbetspartners och kunder som använder Stadsmuseets kompetens upplever att de får ett professionellt och kunnigt bemötande.

Kunskapen om Stockholms historia och kulturarv ökar och finns tillgänglig som arkivalier, fotografiskt material, föremål och konstverk i museets arkiv, magasin och databaser. Kulturhistorisk klassificering som kunskapsunderlag bidrar till att kulturhistoriska värden i bebyggelse och miljöer tillvaratas i stadens planering. Museisamlingen används med bibehållet historiskt, kulturhistoriskt och stockholmsspecifikt källvärde. Föremål, konstverk, fotografiska objekt och arkivalier bevaras i ändamålsenliga magasin med effektiv samlingshantering och förvaring. Nya och redigerade textposter med kopplad bild i samlingsdatabaserna blir tillgängliga internt och externt.

Metoder för att samla in stockholmarnas berättelser ska utvecklas digitalt på Stockholmskällan och direkt på biblioteken, insamlingar ska genomföras främst på bibliotek i ytterstaden och tillsammans med stadsmuseum ska berättelserna presenteras, sättas i sammanhang och fördjupas genom olika former av programverksamhet. Fler stockholmare och andra med intresse för staden blir engagerade i Stockholms historia, kultur och nutid. Publikationer och evenemang lockar många läsare och deltagare samt ger stor publicitet i media. Kunskapen som produceras är tillgänglig på ett sätt som bidrar till att stockholmarna stimuleras att använda den på nya sätt samt bedriva egen forskning.

Kommentar

Som ett led i den beslutade ombyggnaden av Slussen pågår ett stort antal förberedande

arbeten i området. Stadsmuseets har under våren haft uppdraget att utföra schaktkontroller vid dessa arbeten. Särskilt kan nämnas den schaktning för ledningsomdragningar vid Södermalmstorg där kulturlager i form av gatu- och torgnivåer från 1600-talet och framåt kom fram. Arkeologerna dokumenterade och tog bort gatubeläggning och fyllnadsmassor från 1600, 1700 och 1800-talen på ett stort område som ligger precis utanför museet vilket har gjort att museets besökare har kunna följa arbetet från ”första parkett” från Södra stadshusets fönster.

Utställningen Skuggsidan – om brott och straff i Stockholm genom tiderna, förbereds med olika samarbetspartners inom och utom staden samt inte minst med stöd av fokusgrupper.

Inom den byggnadshistoriska verksamheten har samarbetet med Fastighetskontoret lett till att kunskapsunderlag gällande flera av stadens kulturhistoriskt värdefulla byggnader har utarbetats. De tre lamellbyggnaderna invid Stadsbiblioteket; kv. Spelbomskan 13, 3 och del av 16 har till exempel karakteriserats. En stor inventering av Kulturhuset och Stadsteatern har också genomförts av byggnadsantikvarier och fotografer från museet som ett led i att utarbeta en vårdplan för dessa komplexa byggnader som berättar mycket om Stockholms samtidshistoria. Byggnadernas volym och det faktum att interiörerna i mångt och mycket planerades för att kunna ha förändras har medfört att en metodutveckling har skett under arbetets gång som dessutom har utförts i nära samarbete med den arkitekt som gör vårdplanen.

Ett femtiotal ungdomar som alla har kommit till Sverige som ensamkommande flyktingbarn har träffats på stadsmuseet för att i grupper diskutera frågor som hälsovård, skola, boende under ledning av en ung vuxen med liknande bakgrund. Mötesplatsen arrangerades av Rädda barnen i samarbete med Stadsmuseet.

Under våren pågick oroligheter i flera av stadens förorter. Oroligheterna påverkade de flesta som bor och arbetar i många av Stockholms förorter. Oro, ekonomisk skada och uppgivenhet uttrycktes samtidigt som många goda krafter arbetade för att stoppa våldet. När läget hade lugnat ner sig diskuterades frågan om hur Stadsmuseet skulle dokumentera det som skett. Ett uppdrag till stadens förvaltningar gick ut med en uppmaning om att kontakta museet om man hade föremål som på olika sätt berättar om det som hänt. Stadsmuseet samlar in människors berättelser i framför allt Husby - där oroligheterna startade denna gång. Syftet är att kunna berätta om hur människors vardag påverkas av denna typ av händelser.

Samlingarna har bland annat tillförts en gåva från Samfundet St Erik. Det är ett porträtt av en officer vid Stockholms borgargarde, signerad J A Hallgren 1842. En utredning och beräkningar i syfte att se hur samlingarna kan flytta om för att möjliggöra en flyttning av 30 kontorsarbetsplatser från Södra stadshuset till Magasin 5 har genomförts. Inför kommande pålningsarbeten vid Södra Stadshuset har en konservator deltagit i Slussenprojektets planläggning av säkring av utställda föremål och konstverk på Stadsmuseet. Driftsättningen av Digitala Stadsmuseet har inneburit arbete med fotografidataposter och bildfiler.

Stockholmsforskningen har varit värd för det nationella tvärvetenskapliga nätverket Svensk stad, som syftar till utbyte och samarbete mellan universitet och museer med fokus på svenska städer. I samband med Kommunfullmäktiges 150-års jubileum gavs i samarbete med Utbildningsförvaltningen och Stadsarkivet en fin barnbok om Stockholms historia ut som delades ut gratis till alla mellanstadiebarn i Stockholm.

Nämndmål:

Stockholmarnas partner i vardagen för lärande, läsande och reflektion

● Uppfylls helt

Beskrivning

Stockholms stadsbibliotek skall vara stockholmarnas partner i vardagen, för lärande, läsande och reflektion. Målet bryts ner i sex åtaganden vilka alla innehåller förväntade resultat, indikatorer och en mängd aktiviteter. Nämndmålet resultat mäts därmed främst genom summan av åtagandenas resultat samt genom att studera stockholmarnas sammantagna nöjdhet med Stockholms stadsbibliotek.

Förväntat resultat

Stockholms stadsbiblioteks besökare och användare skall spegla Stockholms befolkning. Bibliotekens verksamhet, dess utbud av medier, arrangemang, tjänster, lokaler och personalens service och bemötande uppfattas och används på sådant sätt att de har en funktion för stockholmarna. Stockholms stadsbiblioteks verksamhet väcker och bibehåller stockholmarnas intresse och engagemang. Biblioteket är angeläget, tillgängligt och därmed en partner till stockholmarna i dess vardag. Biblioteket gör verksamhet i partnerskap tillsammans med stockholmarna, med individer, organisationer, företag och/eller andra offentliga verksamheter. Stockholmarnas intresse och engagemang i stadens bibliotek skall vara starkt i ett nationellt och internationellt perspektiv.

Stockholmarna skall lätt hitta inspirerande media och utbudet speglar Stockholms befolkning, dess intresse, förutsättningar och behov, exempelvis genom utbudet böcker på andra språk än svenska, i storstil, i lättlästversioner eller via talböcker. SSB skall, liksom avdelningens mediepolicy slår fast erbjuda, "det breda, det smala och det efterfrågade" Enligt mediepolicy skall SSB också genomföra "nödvändiga omprioriteringar i fördelning mellan fysisk och digital media, utifrån förändrad efterfrågan".

Vidare skall SSB påverka stockholmarnas läsande positivt. Stockholmarna skall läsa mer. Detta innebär inte att enbart studera antal lån vid SSB. Om stockholmaren köper eller får tag på läsoplevelsen på annat håll är inte det viktigaste, viktigast är att fler läser och att SSB inspirerar till detta. Läsovana skall inspireras att börja läsa och stockholmarna skall genom SSB hitta sådant de inte visste att de sökte. SSB skall guida och inspirera stockholmarna vidare till nya upptäckter.

SSB skall även bidra till stockholmarnas livslånga lärande och att individer har möjlighet att lära utifrån sina egna förutsättningar, intressen och behov. Prioriterat är lärande kopplat till att minska den digitala klyfta som finns i samhället.

SSB fortsätter också att driva Internationella biblioteket vilket skall fungera som kompetensresurs kring mångspråkig litteratur för landets alla bibliotek. IB förser även landets bibliotek med kompletterande medier på andra språk än svenska, engelska, tyska, franska, nordiska språk samt Sveriges nationella minoritetsspråk. Verksamheten får uppdrag och finansieras av Kungliga Biblioteket, Stockholms läns landsting och Stockholms stad. En del i

uppdraget är att vara ett öppet offentligt bibliotek med tillhörande låne- och programverksamhet som del av Stockholms stadsbiblioteks samlade utbud.

Även Regionbibliotek Stockholm drivs av SSB. Verksamheten består av informations- och lånecentral, länsbibliotek samt uppdragsenhet. Uppdragsenheten skall bedriva uppdragsfinansierad biblioteksverksamhet vid sjukhus, häkten samt på arbetsplatser. Övrig verksamhet sker på uppdrag, samt finansieras, av Stockholms läns landsting, Kulturrådet och Kungliga Biblioteket.

Kommentar

Genom inspirerande, angelägen och tillgänglig verksamhet är **Stockholms stadsbibliotek (SSB)** stockholmarnas partner i vardagen för lärande, läsande och reflektion. Reflektion, i meningen att bidra till fördjupning och sammanhang, är en grundläggande aspekt i bibliotekens verksamhet: dess fysiska och digitala miljöer, utbud samt möten mellan stockholmarna och bibliotekets personal. Nämndmålet bryts ned i fyra huvudsakliga åtaganden (nedan markerade med fet stil) med tillhörande förväntade resultat. Utifrån tertial två prognostiseras samtliga förväntade årsresultat att uppnås inom budget.

Inspirerande, angelägen och tillgänglig verksamhet resulterar i att SSB är en partner till stockholmarna i deras vardag. All verksamhet arbetar aktivt, i synnerhet de så kallade växplatsbiblioteken, med att nå fler stockholmare i fler målgrupper. För ökad tillgänglighet renoveras och byggs bibliotek på flera håll i staden. Dessutom utökas öppettiderna. Bland annat byggs det sedan länge planerade biblioteket i Hässelby gård och i Husby har biblioteket nyöppnat i totalt omvandlade lokaler. Byggprojekten innefattar alltid en parallell verksamhetsutveckling och resultat från bland annat växtplatsstadsdelen Husby visar hur förändringarna där resulterat i flera framgångar. Biblioteket öppnade i nya lokaler i slutet av mars. Under april till och med juli månad ökade antalet besök med 108 procent, lån med 17 procent och öppethållande ökade med 27 procent jämfört med samma period 2012. Observationer från personalen tyder också på att verksamheten nått nya grupper stockholmare, något bland annat det nystartade samarbetet med intilliggande Berättarministeriet bidragit till. För att nå fler och nya målgrupper arbetar samtliga bibliotek med att ytterligare identifiera och fokusera verksamhet på specifika målgrupper. Ofta i samarbete med grupper med nära relation till den aktuella målgruppen. Exempelvis genom att tillsammans med förlag arrangera poseibazarer för poesiintresserade eller läxhjälp tillsammans med äldre fotbollsspelare för unga fotbollsintresserade.

För staden i stort är besök- och utlåningssiffrorna stabila, utan större förändringar under tertial 1 och 2 jämfört med samma period 2012. Detta tyder på att **stockholmarna navigerar enkelt bland SSB:s inspirerande medieutbud.** Utlåningen av e-böcker fortsätter att öka samtidigt som utbudet är fortsatt begränsat. Även intresset för mångspråkig litteratur har visat sig öka och i en regional jämförelse är Stockholms utlån och nyförvärv av mångspråkig litteratur länets mest omfattande i förhållande till respektive kommuns totala lån och medieutbud.

Lån och utbud säger emellertid inte allt, verksamheten skall resultera i att **Stockholmarnas läsande inspireras av SSB.** Bland annat visar statistik hur nya sätt att presentera e-böcker resulterat i större så kallad titelbredd bland e-boksutlånen, det vill säga att fler lånar olika titlar och inte enbart från topplistan. Flera nya kundenkäter visar även att deltagare uppfattar arrangemang och verksamheter läsinspirerande. Som exempel anser 95,5 procent av de lärare

vars fjärdeklasser besökt biblioteket att de metoder som används vid besöken varit bra för att skapa intresse för läsning.

Just fjärdeklassare är en specifik målgrupp som prioriteras. Det är en viktig ålder för ungas framtida läs- och skrivförmåga och genom att alla biblioteksenheter fokuserar på gruppen kan arbetet professionaliseras och effektiviseras. Skolan är emellertid inte i fokus för SSB:s totala uppdrag att främja lärande. Enligt skol- och bibliotekslagstiftningen har skolan alltid det yttersta ansvaret att tillgodose elevernas behov av bibliotek. SSB:s lärandeinsatser skall främst resultera i att **SSB är en inspirerande och självklar resurs i stockholmarnas livslånga lärande**. Livslångt lärande innefattar även allt kravlöst och icke-institutionaliserat lärande. Utöver bibliotekens medier, föreläsningar och lokaler tar stockholmarna del av bibliotekens olika typer av handledning i form av exempelvis språkcaféer, läxhjälp, juridisk rådgivning och företagarinfor. Allt är kostnadsfritt och arrangerat med samarbetspartners. Utmaningar för året är att prioritera vilka insatser som ger störst effekt för stockholmarna och därmed bör prioriteras. SSB avser även fortsätta att utveckla verksamhetens kunskap om, och förmåga att locka, de som ännu inte upplever biblioteken som en partner i deras vardag.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad

● Uppfylls helt

Kommentar

Liksom många av stadens verksamheter påverkades även kulturförvaltningen av den sociala oro som startade i Stockholms norra förorter och som pågick med varierande intensitet under ett antal dagar i maj. Även om oron och våldet främst manifesterades på nätterna, kom följande av våra verksamheter att drabbas i lite större omfattning.

Våra bibliotek i Älvsjö, Enskede, Hagsätra och Husby (Berättarministeriet) drabbades av direkta egendomsskador utanför arbetstid. Biblioteket i Älvsjö drog på sig de allra största skadorna i form av mycket glaskross och en anlagd brand som ledde till en tillfällig stängning av biblioteket på grund av lång sanerings- och återställningstid.

En tidig konsekvens av oroligheterna blev också en inställd föreställning inom ramen för kulturskolans verksamhet på grund av oro och rädsla hos föräldrar till deltagande barn som inte ville åka till området.

Förvaltningens krisledningsgrupp aktiverades från och med oroligheternas andra dag och följde utvecklingen både genom stadens centrala krisledning (som i sin tur samverkade med polisen), media och genom systematiserade rapporter från våra egna medarbetare ute på våra verksamheter. Stor vikt lades vid att hålla förvaltningens medarbetare informerade om både de som hänt i staden, i förvaltningen och inom olika verksamheter, samt ge stöd genom att kommunicera ut förebyggande åtgärder och gällande inriktning för verksamheterna det kommande dygnet.

Kostnaderna för förvaltningens skador beräknades uppgå till cirka 440 000 kronor.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
-----------	------------------	--------------------------	---------------	--------	-------------	--------

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA		100 %		100 %	100 %	2013

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra minst en krisledningsövning på ledningsgruppsnivå.	2013-01-01	2013-12-31	

KF:s inriktningsmål:

2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras

 Uppfylls helt

Kommentar

Kulturförvaltningen har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges mål genom ökat brukarfokus och arbete med personalfrågor och kvalitetsutveckling.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholmarna upplever att de får god service och omsorg

 Uppfylls helt

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Nämnderna och stadens bolag ska beakta barnperspektivet och säkerställa barnens rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

Stockholmarna och besökare ska genom vår kommunikation och vårt goda bemötande välja och vilja återkomma till våra kulturverksamheter.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Genom ett strategiskt förhållningssätt, målgruppsanalyser och målgruppsanpassning ska kommunikationsarbetet genomsyra verksamheterna.

Genom dialog och samtal med representanter ur målgrupperna får vi kunskaper för att kunna anpassa vår kommunikation.

Vårt varumärkeslöfte ska hållas: genom att kontinuerligt ha löftet för ögonen när vi fattar olika beslut ska varumärket stärkas.

Kommentar

En stor del av förvaltningens kommunikationsarbete består i marknadsföring av program och utbud. Med ett medielandskap i förändring krävs en genomtänkt strategi och god förmåga att prioritera rätt. För varje avdelning och varje projekt/utställning, kursstart etc. tas kommunikationsplaner fram. En samordning sker bland annat via förvaltningens kommunikationsgrupp.

Ett antal fokusgrupper med olika målgrupper har genomförts. Bland annat har Stadsmuseet och Medeltidsmuseet bjudit in både trogna besökare, de som aldrig varit på något av museerna och olika åldersgrupper för att få kunskaper och material inför kommande utställning 2014. Kulturskolan har också genomfört fokusgrupper bland annat i syfte att uppmuntra elever och ge dem möjligheter att sprida vidare sina egna upplevelser och på så sätt nå ut i målgrupperna och själva locka fler till verksamheten. Man använder sig bl.a. av digitalt berättande och instagram.

Arbetsgrupper och erfa-grupper finns inom förvaltningen för bland annat *sociala medier* – som används flitigt i vårt kommunikationsarbete. En ny Facebook-grupp för Kulturstödet har startats, Stadsmuseet bygger en helt ny webbplats inom plattformen stockholm.se. Webbplatsen blir även tillgänglig mobilt. Stadsbiblioteket släpper inom kort också en ny webbplats inriktad på språk.

Ett omfattande arbete för att implementera stadens nya grafiska profil pågår. Sommarens evenemang lyckades på kort tid anpassa de flesta enheter till den nya profilen. Arbetet fortsätter inför nästa år. Kulturskolans katalog som skickats till alla 6 och 9-åringar i Stockholm har fullt ut anpassat profilen, liksom Stadsmuseet som med sin nya webbplats, nya kläder, skyltar etc. kliver in i en ny profil. När det gäller Biblioteken genomförs en inventering och utredning kring vilka enheter som berörs och i vilken takt förändringen kan ske. Bland annat finns ca 300 skyltar, och en plan för succesivt utbyte ska formuleras. Kulturförvaltningen fick vara med i pilotprojektet som tog fram profilen och fortsatt finns justeringar och delar att fördjupa, bland annat hur profilen används i samband med samarbeten och sponsring.

Skrivarkurser har genomförts av Centrum för lättläst, vid ett flertal tillfällen både för handläggare, kommunikatörer och andra. Kursen tar inte endast upp själva texthanteringen – utan struktur, sammanhang, förkunskaper och annat som påverkar hur man uppfattar kommunikation. Deltagarna får gå igenom allt från boklånekvitton, blanketter till marknadsföringstexter.

Samtliga medarbetare i förvaltningen har fått utvecklingstillfällen i bemötande och kommunikation. Det har t.ex. handlat om bemötande ur ett normkritiskt perspektiv. Frågan ger möjlighet att se på det vi gör – utifrån nya perspektiv och är ibland mycket tänkvärt och ger energi till processen att bli allt mer angelägna för fler. Kulturskolan har genomgått heldagar i fördjupad kommunikation och jobbat med ett antal frågor som kan leda till att fler söker sig till Kulturskolan.

Stadens införande av ett nytt intranät har inneburit ett stort arbete att gå igenom befintligt material och planering kring hur intranätet ska användas i framtiden.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten

 Uppfylls helt

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	29 st	35 st		35 st	5100	2013
Kommentar Evenemangsavdelningen har anställt 15 sommarjobbare festivalen och Stadsmuseet 14. Utöver dessa anställdes 26 under We are Sthlm i samarbete med Rinkeby/Kista och Hässelby/Vällingby stadsdelsförvaltning.						
 Aktivt Medskapandeindex		78		80	80	2013
 Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid		11,58 %		9 %	75 %	2013
Kommentar Det stora flertalet deltidsanställda som önskar heltid finns inom Stockholms stadsbibliotek och Kulturskolan. Det gäller framförallt yrkesgrupperna bibliotekarier, biblioteksassistenter, musklärare, danslärare och teaterpedagoger. Vid dessa avdelningar sker regelbundna personalgenomgångar med samtliga chefer och HR. Rekryteringsbehovet jämförs med medarbetarnas önskemål om heltid. Innan lediga anställningar kungörs prövas om matchning kan ske. Kulturförvaltningen arbetar således vidare med frågan. Arbetet inriktas inte bara mot tillsvidareanställningar och utökning till heltid utan även mot tidsbegränsade lösningar och utökning till anställningar med större deltidsmått. På sikt kan det leda till permanenta lösningar.						
 Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare		67 %		70 %	80	2013
Kommentar Årsmålet revideras till 70%						
 Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras		88 %		90 %	92	2013

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
arbete.						
Kommentar Årsmålet revideras till 90%.						
 Sjukfrånvaro	4,2 %	4,2 %	4,2 %	4 %	4,4 %	Tertial 2 2013
Kommentar Sjukfrånvaron har under året ökat något för att återigen sjunka till samman nivå (juli 2013 rullande 12 månader 4,24%) som december 2012. Förvaltningen har i samarbete med företagshälsovården intensifierat arbetet med den återkommande sjukfrånvaron med särskilda insatser för medarbetare med många sjukfrånvarotillfällen.						

Nämndmål:

Kulturförvaltningen uppfattas som en attraktiv arbetsgivare präglad av tydligt ledarskap och med kompetenta motiverade medarbetare.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Alla medarbetare ska känna sig trygga och positivt utmanade i sitt uppdrag. Medarbetare ska känna stolthet över sitt arbete och dess betydelse. De ska vilja vara nyfikna, lyhörda, kunniga och utåtriktade. Chefer ska känna stolthet över sitt arbete och dess betydelse. De ska vilja vara lyhörda, kunniga, engagerande och motiverande. Potentiella medarbetare ska vilja söka sig till/attraheras av förvaltningens verksamheter.

Förväntat resultat

Medarbetarna har ett utvecklingsfokus med medborgaren i centrum. Medarbetaren känner till och förstår uppdragen samt är förtrogen med sina arbetsuppgifter, mål och förväntade resultat. Medarbetarna känner arbetsglädje och tar ansvar för uppdraget och kontinuerlig utveckling av verksamheten. Det dagliga arbetet görs med ökad medvetenhet om uppdraget och förväntat resultat.

Alla medarbetare har individuella kompetensutvecklingsplaner som på olika sätt stödjer verksamhetsutvecklingen.

Individnivå: ökade kunskaper inom mångfald/likabehandling respektive jämställdhet, ska uppgå till minst 75 %.

Kulturförvaltningens chefer ska ha god kunskap om förordningar och styrdokument av betydelse för verksamheten, till exempel Kulturvision, verksamhetsplaner, chefsuppdraget och delegationsordningen. Regler för ekonomisk förvaltning och arbetsrättsliga regler efterlevs. Underlag för beslut upplevs som mer tillförlitliga och är lättare att förstå.

Ledningsnivå: ökade kunskaper om hur rekrytering ska användas som ett strategiskt verktyg för att förändra organisationens personalsammansättning, ska uppgå till 100 %.

Verksamhetsnivå: tydligare mångfalds- respektive jämställdhetsarbete i verksamheten, ska uppgå till minst 90 %

Kommentar

Kulturförvaltningens avdelningar och staber för ett kontinuerligt samtal om mål och verksamhetsupplägg utifrån Verksamhetsplanen och övriga styrdokument. Genom ett ökat fokus på uppdraget vet medarbetarna vad som förväntas på dem samt att ledare kan ställa tydliga krav. Målet är dels att alla bidrar med goda idéer men även att kunna föra diskussioner så att vi får en gemensam bild av verksamheten. Inom enheter pågår arbete med att bryta ned verksamhetsplanen i delmål och fördela genomförandeansvar på personal.

Projektet Kultur och fritid för alla - rullar på och under våren har 98 utbildningstillfällen genomförts. Samtliga medarbetare i förvaltningen har fått utvecklingstillfällen i bemötande och kommunikation. Det har t.ex. handlat om bemötande ur ett normkritiskt perspektiv. Frågan ger möjlighet att se på det vi gör – utifrån nya perspektiv och är ibland mycket tänkvärt och ger energi till processen att bli allt mer angelägna för fler. Följeforskarens rapport har inneburit en del förändringar i planeringsprocesserna som också har förankrats med ESF-rådet. En egen utvärdering av deltagarnas kommentarer efter varje pass genomförs och ett intressant material börjar ta form. Ett processledarmöte planeras i september med avstamp i utvärderingen, liksom Advisory Board. Planering för rekryteringsdelen i chefsutbildningen pågår.

Kulturskolan har under året arbetat vidare utifrån IT-planen med ett 70-tal IT-eldsjälar, där var och en arbetar med ett eget projekt inom ramen för utvecklandet av sitt eget vardagsarbete. Projekten redovisas på arbetsplatsträffar så att kunskap överförs till kollegor och fler blir inspirerade att utveckla användandet IT i undervisningen. Det pågår även ett utvecklingsarbete inom Kulturskolans ledning utifrån JAGET - LAGET och UPPDRAGET. För att fokusera arbetet och ytterligare öka kunskapen kring genusfrågor och ett normkritiskt förhållningssätt har en samordnare för enheternas genuspiloter utsetts.

Under våren har SSB antagit en plan för avdelningens strategiska kompetensförsörjning. Arbetet utifrån planen har påbörjats och bidrar till att uppnå det förväntade resultat. Kompetensbehov analyseras löpande genom verksamhetsplanering, medarbetarsamtal och individuella kompetensutvecklingsplaner. Vid vårens medarbetarsamtal och analys av enheternas tertiärrapporter identifierades att det finns ett fortsatt stort behov att utveckla personalens digitala och tekniska kompetens för att kunna uppnå verksamhetens åtaganden. Kompetensförsörjningsplanen arbetades fram i dialog mellan arbetsgivare, personal och fackliga representanter. Planen antogs under tertiär 1 och i mars bjöds alla SSB:s medarbetare in till en halvdag med föreläsningar och samtal kring vilka kompetensmässiga utmaningar SSB kan tänkas stå inför. Alla medarbetare deltar även i kompetensutvecklingsprojektet Kultur för alla, vilket sätter stort fokus på bemötandefrågor, ett område som vid medarbetarsamtal också identifierats i behov av utveckling. Rinkeby och Tensta bibliotek har både haft exceptionellt stökiga besökare och för att stärka personalens förmåga att stävja och hantera dessa situationer går båda arbetsgrupperna i grupphandledning.

Sjukfrånvaron har under året ökat något framförallt beroende på den korta sjukfrånvaron.

KF:s inriktningsmål:

3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva

 Uppfylls helt

Kommentar

Kulturnämndens interna arbete är inriktat på att utveckla arbetsprocesser, se över instruktioner och att genomföra och förbättra uppföljningar utifrån Stockholm stads integrerade ledningssystem.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Budgeten är i balans

 Uppfylls helt

Kommentar

Utfall visar på god följsamhet mot fullmäktiges uppställda budgetkrav och årsmål. ILS-samtal/dialog har förts på lednings- och på avdelningsnivå i anslutning till tertialrapporterna och bokslut.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %			100 %	100 %	Tertial 2 2013
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	99,6 %		100 %	100 %	Tertial 2 2013
 Nämndens prognossäkerhet T2		0 %		+/-100 %	+/- 1 %	2013

Uppföljning av driftbudget

Den ekonomiska prognosen i tertialrapport 2 visar på en budget i balans men med ett underskott på 2,5 mnkr utifrån sammangåendet mellan Kulturhuset och Stadsteatern. Rak förbrukning för perioden är 66,7 % dvs 8,33 % per månad och förbrukat är ca 66,6 %. Förbrukningen följer den ekonomiska planen.

Driftverksamhet (Mnkr netto)	Bokslut 2012	Justerad VP 2013	Utfall T2	Prognos 2013	Avvikelse mot VP
Kostnader	999,5	1009,5	645,3	971,9	-37,6

Driftverksamhet (Mnkr netto)	Bokslut 2012	Justerad VP 2013	Utfall T2	Prognos 2013	Avvikelse mot VP
Kapitalkostnader	15,1	16,6	9,8	14,9	-1,7
Intäkter	-173,7	-156,8	-107,6	-157,6	-0,8
NETTO	840,9	869,3	547,5	829,2	-40,2

Prognos för årsutfall innehåller en bruttoavvikelse på -40,2 mnkr avseende omslutningsförändringar (7,9 mnkr), budgetäskande (2,7 mnkr) och avräkning av Kulturhuset (42,9 mnkr).

Drift per verksamhet

Driftverksamhet (Mnkr netto)	Bokslut 2012	Justerad VP 2013	Utfall T2	Andel av VP 2013	Prognos 2013	Avvikelse mot VP
Förvaltningsgemensam administration	46,1	53,4	29,6	55%	56,1	2,7
Evenemang	20,3	21,5	15,6	73%	21,5	0
Kulturstrategiska avdelningen	192,5	193,5	127,5	66%	193,5	0
Varav kulturstöd		177,4	117,8	66%	177,4	0
Kulturhuset	80,3	82,2	41,0	50%	41,1	-41,1
Liljevalchs konsthall/Stockholm konst	20,4	21,5	8,4	39%	21,5	0
Kulturskolan	122,2	125,2	90,1	72%	125,2	0
Stadsmuseet	67,3	68,0	45,1	66%	68,0	0
Stadsbiblioteket	276,7	287,4	180,4	63%	287,4	0
varav Bibliotek i rörelse	19,6	19,2	4,1	21%	19,2	0
Kapitalkostnader	15,1	16,6	9,8	59%	14,9	-1,7
Varav kapitalkostnader bibliotek i rörelse	3,3	3,9	2,6	67%	3,9	0
SUMMA	840,9	869,3	547,5	63%	829,2	-40,2

Förvaltningsgemensam administration

Prognosen för årsutfall är utökat med kostnaderna för sammangåendet mellan Kulturhuset och Stadsteatern och belastar utfallet med 2,7 mnkr. En budgetjustering är gjord till Kulturstrategiska avseende en tjänst. För övrigt löper kostnader och intäkter enligt plan.

Evenemang

Den interna kontrollen och medvetenheten om resultatpåverkade poster hos alla projektledare och andra medarbetare fortsätter att vara i fokus. Årets evenemang har ägt rum. Publiksuccén var enorm och programpunkterna av internationell karaktär. Genom en ökad sponsring gavs det utrymme till ett rikare programinnehåll. Budgeten för de enstaka evenemangen har kunnat hållas och avdelningen estimerar att avsluta året med en budget i balans.

Kulturstrategiska

Kulturstrategiska har en budget i balans och personalkostnaderna hålls inom ram.

Budgetjusteringar: En överföring av medel från Barn & Unga har gjorts till El Sistema med 2,5 mnkr och med 0,75 till Kulturskolans ungdomssymfoniorkester SUSO. Därmed minskar nettorammen och bidrag för barn och unga inom kulturstrategiska staben. En personalomflyttning från administrativa staben gav ett budgettillskott på 0,7 mnkr.

Kulturhuset

Avdelningen Kulturhuset gick ihop med Stadsteatern per den sista juni. Tabellen redovisar Kulturhusets kostnader tillhörande perioden 1 jan - 30 juni. Avdelningen har följt sin plan för budget under perioden. Avstämning av ärendet återfinns under punkt 3.1 Budgetjusteringar.

Liljevalchs/Stockholm konst

Prognosen för årsutfall av driftkostnader innehåller ingen nettoavvikelse mot budget. Utställningarna håller än så länge förväntad intäktsbudget med ett överskott även om den senaste utställningen Hemutställningen inte nådde förväntat antal besökare. Höstens utställning beräkna hållas inom ram.

Stockholm konst har hittills gjort konstinköp för 0,35 mnkr. Under perioden har Stockholm konst fakturerat 16,5 mnkr för kostnader i samband med stadens olika gestaltningsprojekt mot budgeterat 11,0 mnkr. På grund av ett flertal stora beställningar för gestaltningsuppdrag, företrädesvis för Norra Djurgårdsstaden, förväntas Stockholm konst öka intäkterna och kostnaderna gentemot budget med ytterligare drygt 7 mnkr. En osäkerhetsfaktor är om projekten hinner genomföras under året varför en försiktigare prognos görs. En omslutningsförändring begärs i samband med tertiärrapport 2 på 10,0 mnkr.

Kulturskolan

Kulturskolans utfall för perioden visar på ett befarat underskott som dock kommer att bearbetas med ambition att avsluta året med en budget i balans. Arbetet med att skapa ett kursutbud som dels lockar befintliga men också nya elever att ta del av verksamhetens olika grenar pågår. Växtplatsområdena är i fokus samtidigt som kommunikationssatsningar görs för att nå ut till flera inom målgruppen. Ett ökat elevantal medför ökade intäkter som förväntas balansera ökade driftkostnader. Löneavtalet för lärare som gav ett 3 % procentigt avtal, vilket är ca 1 % högre än budgeterat motsvarar ca 800 tkr på årsbasis.

Stadsmuseet

En analys av periodens intäkter visar på ett befarat underskott för året men prognosen är att avsluta året med en budget i balans. Utfallet för bl.a. entréintäkter, intäkter för visningar samt hyresintäkter kommer troligtvis att bli lägre än budgeterat. Detta balanseras dock till viss del upp av att verksamhetens kostnader också beräknas bli lägre.

Stadsbiblioteket

Utfallet per den 31/8 är 63 % av årets budget jämfört med riktvärdet 66,7%. Medel inom budgeten har under årets två första tertiäl omfördelats för att täcka kostnader för löneökningar och e-mediekostnader som är högre än beräknat.

Kostnaderna för sommarens oroligheter är ännu inte helt reglerade och riskerar att skapa en

avvikelse mot budget och detta ber vi att få återkomma till under senare del av året med ytterligare analys.”

Resultatenheter

Investeringar

Mnkr	Bokslut 2012	Just. VP 2013	Utfall T2	Prognos 2013	Avvikelse mot VP
Vård av fontäner och skulpturer	0,7	0,7	0,0	0,7	0,0
Stadsmuseet	1,0	0,7	0,3	0,7	0,0
Liljevalchs konsthall	0,8	9,1	2,3	5,1	4,0
Konstinköp Stockholm konst	0,4	0,6	0,3	0,6	0,0
Stockholms stadsbibliotek	0,0	0,8	0,0	0,8	0,0
Bibliotek i rörelse	3,6	11,0	0,1	8,0	3,0
Kulturhuset	0,0	0,8	0,8	0,8	0,0
Kulturskolan	0,6	2,2	0,0	2,2	0,0
Övriga investeringar	0,2	0,3	0,0	0,3	0,0
Summa	7,3	26,3	3,8	19,3	7,0

Stadsmuseets budget för investeringar kommer att förbrukas enligt plan.

Stockholms konst investeringsmedlen för konstköp beräknas förbrukas under året.

Angående investeringarna för tillbyggnad av Liljevalchs konsthall har avtal slutits med Fastighetskontoret för 2013 om 5,0 mnkr. Upparbetad kostnad redovisas för perioden. Avsatt för tillbyggnad är 9,0 mnkr och resterande 4,0 mnkr kommer att begäras att överföra till verksamhetsår 2014. Liljevalchs har installerat en ny ljudanläggning och resterande investeringsmedel används till trådlöst Internet.

Stadsbiblioteket beräknar att förbruka sina tilldelade investeringsmedel förutom en del i bibliotek i rörelse. I investeringsmedel för bibliotek i rörelse finns budgeterat 11,0 mnkr. Detaljplaneringen av investeringarna är i ett skede när fler detaljer kring renoveringar är kända och har visat att maximalt 2,0 mnkr kommer att förbrukas av de tilldelade 5 mnkr. Dessutom begärdes medel för tre stycken investeringar överflyttade i verksamhetsberättelsen för 2012. Sorteringsverk vid Medborgarplatsen 2,5 mnkr, Barnbokbuss 2,0 mnkr och Bibliotek i Hässelby Gård 1,5 mnkr, totalt 6,0 mnkr. Bibliotek i rörelse beräknar att 3,0 mnkr inte förbrukas.

Kulturskolan kommer att förbruka tilldelade investeringsmedel.

Övriga investeringsmedel kommer att nyttjas av Evenemangsavdelningen till infrastruktursatsningar i samband med festivaler.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Betydande projekt som inte är investeringar

Bibliotek i rörelse

Medel inom bibliotek i rörelse har under perioden fördelats till den permanenta driftbudgeten med 5,7 mnkr för det digitala biblioteket, 1,2 mnkr till ökade öppettider och 0,1 mnkr till barnbokbuss. Budgetfördelning och utfall per den 31/8 framgår av tabellen nedan. Som framgår är det i princip enbart fysiska projekt av olika slag med tonvikt på renovering av nio bibliotek enligt strukturplanen där 14 mnkr är avsatt. I övrigt kan nämnas att 1,5 mnkr som är avsatt för Kundtjänst frigörs nästa år då Kundtjänsten ska finansieras helt med driftmedel.

Biblioteksutveckling	Budget	Utfall 31/8	Utfall %
Projekt			
Renoveringar	14 000 000	1 020 000	7,3%
Skärholmen	950 000	1 060 000	111,6%
Björkhagen	250 000	8 000	3,2%
Husby	350 000	331 000	94,6%
Programbibliotek	80 000	70 000	87,5%
Kista	750 000	24 000	3,2%
Gamla Stan	400 000	54 000	13,5%
Sorteringsverk Medborgarplatsen	1 700 000	210 000	12,4%
Bokbuss	100 000	132 000	132,0%
Åtgärder Luma	250 000	0	0,0%
Ej fördelat	380 000	0	0,0%
Kapitalkostnader	3 880 000	2 787 000	71,8%
Summa	23 090 000	5 696 000	24,7%

Omslutningsförändringar

Kulturskolan föreslår två omslutningsförändringar; en gällande ökade elevintäkter/ökade personalkostnader med 1,1 mnkr och en revidering av tidigare begärd omslutningsförändring om 3,25 mnkr gällande El-Sistema projektet och SUSO-verksamheten.

Liljevalchs/Stockholm konst begär en omslutningsförändring i samband med tertialrapport 2

på 10,0 mnkr avseende gestaltungsuppdrag.

Budgetjusteringar

Sammangående mellan Kulturhuset och Stockholms Stadsteater.

Under perioden har beslutet från Kommunfullmäktige genomförts och från den först juli 2013 återfinns Kulturhuset i ny regi. Kulturförvaltningen har under perioden genomfört i samverkan med Kulturhuset och Stadsteatern ett intensivt arbete. Kostnader för sammangåendet har uppstått dels inom Kulturförvaltningen men även på Kulturhuset och Stadsteatern. För kulturförvaltningens del består det främst av två delar; övergångskostnader för personal och avslut av Kulturhuset som arkivbildare. Kulturförvaltningens beräknade kostnader för sammangåendet under 2013 uppgår till 2,7 mnkr och kommer att begäras som en budgetjustering för 2013.

Avslut av Kulturhuset som arkivbildare (tkr)	Utfall T2	Kvarstående kostnader	Totalt
Personal övergångskostnader	305	275	580
Personal arkivprojekt	246	225	471
Emballage	66	60	126
Digitalisering	0	1 500	1 500
Totalt	617	2 060	2 677

I samband med sammangåendet valde ett mindre antal personer att inte följa med och blev genom det kvar i Kulturförvaltningens regi. Flertalet av dessa erhöll tjänster inom ordinarie verksamhet medan några få har fått beredas plats med övergångskostnader som följd under perioden juli - mars, kostnad ca 0,6 mnkr.

Den 30 juni avslutades Kulturhuset som arkivbildare i Kulturförvaltningens regi. Genom detta har ett arbete att avsluta arkivet påbörjats och skall enligt lag ha genomförts senast ett halvår efter avslutet. Kulturhuset har under åren haft en omfattande verksamhet och stora mängder arkivmaterial har framställts. Kostnaden för projektet ligger framförallt inom digitalisering för att möjliggöra överföring till Stadsarkivet. Total beräknad kostnad för 2013 är 2,1 mnkr.

Avslut av Kulturhuset

Kulturförvaltningen har utifrån uppdraget att avsluta Kulturhuset i egen regi gjort en avstämning för perioden 201-06-30. Kulturförvaltningen bedömer att en budgetförändring uppgående till 42,9 mnkr avseende Kulturhuset är riktig.

Driftverksamhet (Mnkr)	Justerad VP 2013	Bokfört t.o.m. 2013-06-30	Bokfört t.o.m. 2013-08-31	Överförs till KH
Kostnader	95,4	45,3	47,4	48,0
Intäkter	-13,2	-5,3	-6,4	-6,8
NETTO	82,2	39,9	41,0	41,2

Driftverksamhet (Mnkr)	Justerad VP 2013	Bokfört t.o.m. 2013-06-30	Bokfört t.o.m. 2013-08-31	Överförs till KH
Kapitalkostnader	3,2	1,5	1,5	1,7

Bokfört för perioden juni är 41,4 mnkr inkl kapitalkostnader. Under perioden juli och augusti har det tillkommit framförallt personalkostnader som avser perioden till sista juni. Totalt förbrukat för perioden är därmed 42,5 mnkr av Kulturhusets budget på 85,4 mnkr. Kvarstående belopp att överföra till bolaget Kulturhuset Stadsteatern är 42,9 mnkr. Eventuellt kommande fakturor som avser perioden i Kulturförvaltningens regi regleras mellan parterna.

Kulturförvaltningen har avslutat Kulturhuset i anläggningsregistret per sista juni och bolaget har fakturerats samma summa. Därmed har även Kulturhusets kapitalkostnader tagits bort i Kulturförvaltningens utfall efter juni. Eventuella restkrav mellan bolaget och Kulturförvaltningen gällande investeringar belastar Kulturhusets kvarvarande budget. Inom Kulturhuset utfall har sammangående kostnader tom period 8 uppgått till 0,7 mnkr och påverkar kvarvarande belopp. Stadsteatern kommer att ta upp sammangående kostnaden i sin tertialrapport 2.

Ärrendet kommer att kompletteras med övriga sammangående kostnader kopplade till Stadsteatern.

Medel för lokaländamål

Analys av balansräkning

(Mnkr)	IB 2013	2013-08-31	Förändring
Anläggningstillgångar	47,6	33,8	-13,8
Omsättningstillgångar	153,5	136,6	-16,9
Summa tillgångar	201,1	170,4	-30,7
Eget kapital	-98,6	-114,2	-15,6
Långfristiga skulder	-0,0	0,0	0,0
Kortfristiga skulder	-102,5	-56,2	46,3
Summa skulder	-201,1	-170,4	30,7
SUMMA	0	0	0

Förvaltningen har gjort nödvändiga avstämningar och periodiseringar och i övrigt följt givna anvisningar för bokslutsarbetet för att kunna ge en rättvisande bild av delårsbokslut per 2013-08-31. Som lägsta gräns för periodiseringar av upplupna kostnader har satts 100 tkr.

Under perioden har värdet av förvaltningens anläggningstillgångar minskat med ca 13,8 mnkr beroende på avskrivningar och försäljningar av kulturhuset till Stadsteatern på 8,4 mnkr.

Under rubriken omsättningstillgångar har kundfordringar ökat med ca 6,9 mnkr i jämförelse med ingående balans 2013. Detta beror på kulturhusets kundfaktura till Stadsteatern.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har minskat med 58,9 mnkr.

Minskningen beror på att i 2013 års ingående balans finns hyresfakturer på konto för förutbetalda kostnader.

Kortfristiga skulder har minskat med 48,4 mnkr beroende på att leverantörsskulder har minskat med 65,9 mnkr i jämförelse med ingående balans 2013. Medan upplupna löner inkl personalförsäkringen har ökat med 3,3 mnkr på grund av retroaktiva löner och kulturfestivalens löner för uppdragstagare. Upplupna kostnader har ökat med 7,5 mnkr. Detta beror på periodiseringen av föreningsbidrag. Förutbetalda intäkter har ökat med 3,6 mnkr. Detta beror främst på att Kungliga bibliotekets och Kulturrådets verksamhetsbidrag till biblioteket inte periodiserats vid bokslut 2012.

Förändringen för balansräkningen påverkas även av ingående moms med belopp 36,8 mnkr och utgående moms med belopp 4,7 mnkr. Momsbeloppen finns inte i ingående balans för 2013.

Övrigt

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

 Uppfylls helt

Kommentar

Arbetet med uppföljning av verksamhet och ekonomi är ett ständigt pågående arbete inom staber, avdelningar och enheter. Arbeten med lokaleffektiviseringar och att se över riktlinjer, arbetssätt för stödfunktioner m.m. pågår.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Administrativ andel av de totala kostnaderna		5,75 %		6 %	minska	2013
 Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen	0 st	2 st		2 st	tas fram av nämnden	2013
Kommentar Båda kandidaterna för deltagande i kvalitetsutmärkelsen har beslutat sig för att inte delta 2013 utan istället arbeta med frågorna internt.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Finna interna samarbeten i staden som genererar effektiviseringar.	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

Kulturförvaltningen tillvaratar och utvecklar resurserna för att skapa maximalt värde för medborgarna

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadens kulturverksamheter ska bedrivas resurseffektivt. Ökad andel externa intäkter och samarbetspartners.

Förväntat resultat

Stadens och kulturnämndens mål tydliggörs inom Kulturförvaltningen. Alla kulturförvaltningens verksamheter arbetar enligt modellen Resultatbaserad styrning (RBS) inför 2014 och staberna är en motor i detta. Förväntade resultat av nämndmål definieras, mäts och följs upp. Alla enheter i förvaltningen upplever att man får stöd i arbetet att följa stadens kvalitetssystem.

Chefer och medarbetare med administrativa ansvarsområden upplever att rutinerna är lättare och mer effektiva. Administrativa och s k "overhead-kostnader minskar. Minskad administration kring kulturstödens ansöknings- och redovisningsförfarande genom att inkommande ansökningar är korrekta.

Lokalkostnader har minskat och lokaler används effektivare. Genom korta omställningsperioder mellan utställningarna nås maximal lokalanvändning. Korttidsuthyrning sker på ett professionellt sätt på marknadsmässiga villkor och ger nöjda kunder.

Bättre klimat- och säkerhetsförhållanden i Kulturförvaltningens verksamheter. Samlingarna är säkerställda fysiskt och till kunskapsinnehåll.

Samordnade och samutnyttjade resurser genom mer samarbeten och kunskaper över avdelningsgränser. I ledningsfunktion för avdelningar och staber finns god kunskap om kostnader. Verksamheten har tillgång till anpassade underlag för återkommande kontroll av kostnadsdrivande tjänster.

Kommentar

Kulturförvaltningens långsiktiga arbete med att leda mot effekter och resultat fortgår. Genom att arbeta med mer resultatbaserade mål har det dagliga arbetet kommit att förändras. Uppföljning och styrning handlar idag mindre om specifika aktiviteter och mer om de resultat som aktiviteterna är avsedda att bidra till. Avdelningarnas olika enheter och dess personal har idag större frihet att själva välja och forma vilka aktiviteter som krävs för att uppnå

avdelningens förväntade resultat. På detta sätt kan beslut fattas i närmare dialog med verksamheternas användare och stadens medborgare, något som förhoppningsvis leder till beslut bättre anpassade efter olika målgrupper. Ytterligare ett steg i arbetet inför verksamhetsplanering 2014 är att ta fram relevant redovisning utifrån förväntade effekter.

Kulturförvaltningens staber och avdelningar arbetar fortlöpande med att nå maximal effekt på de medel som används. T.ex. Kulturskolan arbetar med marknadsundersökningar för att få reda på vad de som *inte* går i Kulturskolan vad de skulle vilja ha och göra. Liljevalchs ökar sin resurseffektivitet genom korta omställningsperioder mellan utställningarna och en liten organisation med periodvis anlåtande av externa projektledare. Evenemangsavdelningen arbetar intensivt med samarbetspartners och sponsorer och har lyckats öka programutbudet.

Två av tre planerade e-tjänster fortlöper planenligt. Kulturförvaltningen har beviljats 3,5 mnkr av stadens medel för e-tjänster för att utveckla e-tjänster som ska bidra till mer effektiva handlägningsprocesser. Sammanlagt handlar det om tre tjänster:

- Redovisning av kulturstöd och utvecklingsstöd
- Administration av subventionsmedel till det fria kulturlivets programutbud
- Integrering av Platina och Agresso för effektiv och säker utbetalningsrutin av kulturstöd och utvecklingsstöd

Samgångandet mellan Kulturhuset och Stadsteatern har medfört att funktioner inom administration har belysts och värderats. Ett stort arbete med Kulturhusets arkiv har påbörjats och beräknas bli klart under året. Samarbetsavtal har ingåtts mellan bolaget och Kulturförvaltningen gällande bibliotek och administration. Syftet med avtalen är att få en långsiktig relation mellan parterna. Samgångande projektet löper till slutet av 2014.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Nettokostna den för lokaler		0 %		-3 %		2013
Kommentar Prognosen pekar på oförändrat lokalbestånd.						

Synpunkter och klagomål

Kulturförvaltningens avdelningar arbetar efter rutiner som är kopplade till kvalitetsgarantierna. Rättelse/kompensation erbjuds i olika former beroende på verksamhet. Synpunkter och klagomål besvaras generellt genom att avdelningarna dels lämnar besked inom tre dagar från att dessa mottagits, dels att synpunkterna/klagomålen besvaras inom två veckor.

Synpunkter beaktas och förslag tas till vara för förbättringar. Klagomål åtgärdas om möjligt omedelbart, annars redovisas och diskuteras frågorna på APT och chefsmöten, för att undersöka hur bristerna kan åtgärdas.

Evenemangsavdelningen arbetar med en sammanställning av synpunkter och klagomål från festivalerna genom de olika medier som använts.

Liljevalchs redovisar 370 kommentarer ur sin gästbok från Vårsalongen och Ung Vårsalong där ca 81 % av kommentarerna var positiva, 15 % neutrala och 4 % negativa. Synpunkterna analyseras vid utvärdering av utställningarna.

Under perioden har 685 synpunkter och klagomål registrerats på de övriga avdelningarna som fördelas enligt följande:

Område	Antal	%
Avgifter	46	7%
Bemötande	47	7%
Information	65	9%
Lokaler/säkerhet	42	6%
Aktivitet	47	7%
Teknik	65	9%
Tillgänglighet	27	4%
Verksamhet/öppethållande	296	43%
Övrigt	50	7%
	685	100%

Vid Stockholms stadsbibliotek har de vanligaste synpunkterna avsett olika former av problem med publika datorerna samt bibliotekens öppethållande och lokaler. Såväl bibliotekens som kulturförvaltningens IT-personal arbetar med problemen som delvis är relaterade till stadens IT-struktur samt leverantörer av hård- och mjukvara. Utifrån synpunkter och omvärldsbevakning av olika stadsdelars behov och förutsättningar revideras öppettiderna för både sommar och höst 2013. Klagomålen på bibliotekslokalerna rör främst att olika aktiviteters och besöksgruppers lokalbehov kolliderar samt bibliotekens allmänna standard och slitage. Under 2013 genomförs omfattande renoveringar. De lokalmässiga förändringarna skall bidra till såväl allmänt bättre lokalstandard som bättre anpassningar för den mångsidiga biblioteksverksamheten. Som följd av de annonserade om- och nybyggnationerna har biblioteken kunnat ta emot flera värdefulla inspel från besökarna.

Synpunkter på Kulturskolans verksamhet berör till ca 20 % information på hemsidan och den nya e-tjänsten, i övrigt både synpunkter, också med beröm, och klagomål på verksamheten avseende lektioner, konserter och var undervisningen äger rum.

Övrigt